

Kraśnik, dnia 18.10.2024 r.

Znak sprawy: BP052.0163.39.2024.MW

Informacja o działalności i planowanych przedsięwzięciach Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

W nawiązaniu do pisma znak: Br.RliOŚ.0012.5.2024 z dnia 07.10.2024 uprzejmie informuję, że w roku 2024 Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa realizuje poniższe działania:

➤ Płatności bezpośrednio i przejściowe wsparcie krajowe w roku 2024

Powiat	BP	Liczba spraw	Liczba producentów z naliczoną zaliczką	Kwota naliczonych zaliczek	Liczba zaliczek	Kwota zaliczek	% spraw po kontroli kompletności	% zakończonych kontroli administracyjnych	% spraw z wydaną decyzją	% rolników po realizacji zaliczek	% producentów z naliczoną zaliczką
kraśnicki	BP-052	8 976	4 037	10 964 837	136	230 925	100,00%	94,61%	0,40%	1,53%	45,29%

Płatności bezpośrednie są przyznawane rolnikowi aktywnemu zawodowo, jeżeli prowadzi działalność rolniczą, a łączna powierzchnia gruntów objętych obszarem zatwierdzonym do podstawowego wsparcia dochodów będących w posiadaniu tego rolnika jest nie mniejsza niż 1 ha.

Jeżeli powyższy warunek nie może być spełniony płatności bezpośrednie będą przyznawane, jeżeli:

- rolnik spełnia warunki do przyznania płatności związanych z produkcją do zwierząt lub płatności dobrostanowej i złożył wniosek o ich przyznanie oraz
- łączna kwota płatności bezpośrednich, jakie miałyby zostać przyznane w danym roku temu rolnikowi, przed zastosowaniem kar, w tym kar administracyjnych, wynosi co najmniej równowartość w złotych kwoty 200 euro.

Płatności bezpośrednie są przyznawane do powierzchni działki rolnej lub jednostki gruntu nierolniczego:

- położonych na gruncie stanowiącym kwalifikujący się hektar;
- powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha;
- nie większej niż maksymalny obszar kwalifikujący się do płatności.

Hektar kwalifikujący się do interwencji w formie płatności bezpośrednich stanowią użytki rolne danego gospodarstwa, do których wnioskuje się o płatności bezpośrednie, które w trakcie roku kalendarzowego są wykorzystywane do prowadzenia działalności rolniczej lub są w przeważającej mierze wykorzystywane do prowadzenia działalności rolniczej.

Dla każdej działki referencyjnej określony jest w systemie identyfikacji działek rolnych maksymalny kwalifikowalny obszar. Płatności bezpośrednie w danym roku kalendarzowym przysługują do powierzchni gruntu kwalifikującej się do płatności, nie większej niż maksymalny kwalifikowany obszar.

Grunt w dyspozycji rolnika

Warunkiem przyznania płatności jest posiadanie deklarowanego do płatności gruntu na dzień 31 maja roku złożenia wniosku na podstawie tytułu prawnego.

Warunek posiadania prawa do użytkowania gruntów może zostać spełniony poprzez wszystkie dopuszczone prawem formy, jak np. tytuł własności czy umowa dzierżawy, w tym umowa ustna.

Płatności przysługują faktycznemu użytkownikowi gruntów rolnych, który wykonuje wszelkie czynności niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania gospodarstwa. Mogą nimi być działania organizacyjne, kierownicze, jak i osobiste zaangażowanie w bezpośrednim wykonywaniu pracy fizycznej w gospodarstwie, np. w zakresie określenia doboru roślin, czynności agrotechnicznych oraz dokonania zbioru plonu. Do płatności nie jest uprawniony właściciel gruntu, który nie prowadzi na nim działalności rolniczej.

Rolnik aktywny zawodowo

Płatności są przyznawane wyłącznie rolnikom aktywnym zawodowo. Rolnik zostanie uznany za aktywnego zawodowo, jeżeli kwota otrzymanych płatności bezpośrednich za rok poprzedni nie przekracza 5 000 euro.

Płatności nie przyznaje się rolnikowi, który zarządza: portami lotniczymi, administruje wodociągami lub stałymi terenami sportowymi lub rekreacyjnymi lub świadczy usługi przewozu kolejowego lub usługi w zakresie obrotu nieruchomościami, chyba, że:

1. działalność rolnicza jest jego działalnością przeważającą, co wynika z danych zawartych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub Krajowym Rejestrze Sądowym lub z dokumentów z Krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej lub
 2. udokumentuje, że:
 - a. jego przychód z działalności rolniczej stanowi co najmniej 1/3 całego jego przychodu lub
 - b. kwota płatności bezpośrednich, jakie mu przysługiwały za rok poprzedzający rok złożenia wniosku o przyznanie płatności, wynosi co najmniej 5% całości przychodów z działalności pozarolniczej, lub
 3. wysokość otrzymanych przez niego płatności bezpośrednich za rok poprzedzający rok złożenia wniosku o przyznanie płatności nie przekracza równowartości w złotych kwoty 5 000 euro, a w przypadku gdy nie otrzymał płatności bezpośrednich za rok poprzedzający rok złożenia wniosku o przyznanie płatności – suma:
 - a. iloczynu liczby kwalifikujących się hektarów, które posiada, i średniej krajowej wysokości płatności bezpośrednich za hektar za rok poprzedzający rok złożenia wniosku o przyznanie płatności oraz
 - b. iloczynu wyrażonej w dużych jednostkach przeliczeniowych (DJP) liczby zwierząt zatwierdzonych do płatności bezpośrednich w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności, które posiada, i średniej krajowej wysokości płatności bezpośrednich do zwierząt w złotych na DJP za rok poprzedzający rok złożenia wniosku o przyznanie płatności
- nie przekracza równowartości w złotych kwoty 5 000 euro.

Rolnik, który wskazał we wniosku, że zarządza portem lotniczym lub administruje wodociągami lub stałymi terenami sportowymi lub rekreacyjnymi lub świadczy usługi przewozu kolejowego lub usługi w zakresie obrotu nieruchomościami i jest jednocześnie rolnikiem aktywnym zawodowo oraz chce udokumentować, że jego przychód z działalności rolniczej stanowi co najmniej 1/3 całego jego przychodu, dołącza do wniosku:

- *zaświadczenie o przychodach z działalności pozarolniczej* wydane przez właściwy organ podatkowy lub
- *faktury* w rozumieniu art. 2 pkt 31 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2023 r. poz. 1570, z późn. zm.), w tym faktury VAT RR (oznaczenie faktur dokumentujących nabycie produktów rolnych), o których mowa w art. 116 ust. 2 tej ustawy, albo ich kopie potwierdzone za zgodność z oryginałem przez upoważnionego pracownika Agencji, lub inne równoważne dowody potwierdzające sprzedaż produktów rolnych lub
- *zaświadczenie* o wysokości uzyskanego wsparcia w związku z prowadzoną działalnością rolniczą, wydane przez organ lub podmiot, inny niż ARiMR, który wypłacił takie wsparcie.

Rolnik, który wskazał we wniosku, że zarządza portem lotniczym lub administruje wodociągami lub stałymi terenami sportowymi lub rekreacyjnymi lub świadczy usługi przewozu kolejowego lub usługi w zakresie obrotu nieruchomościami i jest jednocześnie rolnikiem aktywnym zawodowo oraz chce udokumentować, że kwota płatności bezpośrednich, jakie mu przysługiwały za rok poprzedzający rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy, wynosi co najmniej 5% całości przychodów z działalności pozarolniczej dołącza do wniosku:

- *zaświadczenie o przychodach z działalności pozarolniczej* wydane przez właściwy organ podatkowy.

Rolnik zarządza portami lotniczymi, administruje wodociągami lub stałymi terenami sportowymi lub rekreacyjnymi lub świadczy usługi przewozu kolejowego lub usługi w zakresie obrotu nieruchomościami, jeżeli:

- wykonuje działalność zaklasyfikowaną co najmniej do jednego z następujących kodów Polskiej Klasyfikacji Działalności: 68.10.Z, 68.31.Z, 49.10.Z, 49.20.Z, 49.31.Z, 68.32.Z (z wyłączeniem usług niestanowiących obrotu nieruchomościami), 52.23.Z, 36.00.Z, 93.11.Z lub 93.2, lub
- posiada powiązania osobowe lub kapitałowe z podmiotem wykonującym działalność, o której mowa w pkt 1.

Przez powiązania osobowe lub kapitałowe, rozumie się wzajemne powiązania między rolnikiem ubiegającym się o przyznanie płatności lub osobami upoważnionymi do zaciągania zobowiązań w jego imieniu, polegające na:

- uczestniczeniu jako wspólnik w spółce cywilnej lub osobowej;
- posiadaniu co najmniej 10% udziałów lub akcji spółki kapitałowej;
- pełnieniu funkcji członka organu nadzorczego lub zarządzającego, prokurenta lub pełnomocnika.

Uprawa konopi włóknistych

Podstawowe wsparcie dochodów, płatność redystrybucyjna, płatność dla młodych rolników, płatność związana z produkcją do powierzchni upraw i uzupełniająca płatność podstawowa, czyli tzw. „płatności obszarowe”, przysługują do gruntów, na których jest prowadzona uprawa konopi włóknistych:

1. jeżeli uprawa ta jest zgodna z danymi zawartymi w rejestrze producentów konopi włóknistych oraz podmiotów prowadzących działalność w zakresie skupu konopi włóknistych, o którym mowa w przepisach o przeciwdziałaniu narkomanii;
2. do powierzchni gruntu nie większej niż powierzchnia zawarta w rejestrze producentów konopi włóknistych oraz podmiotów prowadzących działalność w zakresie skupu konopi włóknistych.

Warunek przyznania płatności uznaje się za spełniony również w przypadku, gdy wpis do rejestru producentów konopi włóknistych oraz podmiotów prowadzących działalność w zakresie skupu konopi włóknistych dotyczy małżonka rolnika ubiegającego się o przyznanie płatności obszarowych do gruntów, na których jest prowadzona uprawa konopi włóknistych, albo co najmniej jednego ze współposiadaczy tych gruntów.

Normy i wymogi warunkowości

Spełnienie przez rolnika wymogów warunkowości, czyli przestrzeganie wymogów podstawowych w zakresie zarządzania oraz norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska jest jednym z podstawowych warunków przyznania płatności w pełnej wysokości.

Termin składania wniosku w roku 2024

Wniosek o przyznanie płatności wraz z wymaganymi załącznikami, składa się w terminie **od dnia 15 marca 2024 r. do dnia 1 lipca 2024 r.** za pomocą aplikacji eWniosekPlus dostępnej poprzez Platformę Usług Elektronicznych (PUE).

Wniosek o przyznanie płatności może być także złożony w terminie 25 dni kalendarzowych po terminie składania wniosków, tj. do dnia **26 lipca 2024 r.**

Za każdy dzień roboczy opóźnienia stosowane będzie zmniejszenie płatności w wysokości 1% należnej kwoty płatności.

Wniosek złożony po dniu 26 lipca 2024 r. nie jest rozpatrywany.

Data złożenia wniosku jest data wysłania wniosku w aplikacji eWniosekPlus.

Załączniki do wniosku o przyznanie płatności należy składać w terminie wyznaczonym dla składania wniosków lub w toku postępowania w terminach określonych w przepisach prawa.

Złożenie załączników od dnia 17 lipca 2024 r. do dnia 26 lipca 2024 r. skutkuje nałożeniem kar administracyjnych w części dotyczącej danego załącznika.

TERMIN SKŁADANIA ZMIAN DO WNIOSKU

Zmiany do wniosku oraz uzupełnienie braków, w tym załączników, składa się za pomocą aplikacji eWniosekPlus dostępnej poprzez Platformę Usług Elektronicznych (PUE).

Zmiany do wniosku o przyznanie płatności dokonywane z inicjatywy rolnika można składać do dnia **16 lipca 2024 r.**

Zmiany do wniosku można złożyć także po terminie składania zmian do wniosku do dnia **26 lipca 2024 r.** Każdy dzień roboczy opóźnienia skutkuje pomniejszeniem płatności do powierzchni objętej tą zmianą o 1%.

Uzupełnienie braku we wniosku do dnia 16 lipca 2024 r. nie skutkuje zmniejszeniem należnych płatności. Uzupełnienie braków we wniosku od dnia 17 lipca do dnia 26 lipca 2024 r. skutkuje zmniejszeniem płatności w zakresie, którego dotyczą składane uzupełnienia.

Wniosek rozpatrywany jest jedynie w zakresie, w jakim został on prawidłowo wypełniony i złożony w terminie do dnia 26 lipca 2024 r. oraz na podstawie dołączonych do niego prawidłowych załączników.

Braki we wniosku oraz na załącznikach, uzupełnione po dniu 26 lipca 2024 r., nie są uwzględniane w prowadzonym postępowaniu administracyjnym w sprawie przyznania płatności.

Zmiana do wniosku o przyznanie płatności może polegać na:

- dodaniu nowych działek ewidencyjnych i nowych powierzchni deklarowanych do płatności do uprzednio złożonego wniosku o przyznanie tej płatności lub zwiększeniu ich powierzchni,
- zmniejszeniu zadeklarowanych wcześniej powierzchni deklarowanych do płatności,
- dodaniu zwierząt do uprzednio złożonego wniosku o przyznanie płatności związanych do zwierząt

- dodaniu brakujących załączników do wniosku.

Jeżeli od dnia 2 lipca 2024 r. do dnia 26 lipca 2024 r. rolnik po raz pierwszy deklaruje w formularzu wniosku o przyznanie płatności nowy schemat pomocowy (po raz pierwszy zaznacza checkbox wskazujący, że ubiega się o nowe płatności, które nie były wskazane we wniosku o przyznanie płatności), taka deklarację jest traktowana jak złożenie nowego wniosku dla tego schematu pomocowego (oznacza to, że dla wniosku złożonego w terminie od 2 lipca 2024 r. do dnia 26 lipca 2024 r. naliczane są sankcje terminowe).

W przypadku, gdy ARiMR poinformowała rolnika o nieprawidłowościach wykrytych w ramach kontroli administracyjnych lub systemu monitorowania obszarów, zmiany do wniosku o przyznanie płatności można składać do dnia 16 września 2024 r. (15 września 2024 r. przypada w niedzielę).

Zmianę do Wniosku o przyznanie płatności składa się także w odpowiedzi na *Wezwanie do usunięcia braków we wniosku o przyznanie płatności*. Uzupełnienie braków we wniosku o przyznanie płatności po dniu 16 lipca 2024 r. może skutkować pomniejszeniem płatności za 2024 rok (w części, której dotyczyła) o 1% za każdy dzień roboczy opóźnienia.

W przypadku wezwana rolnika do złożenia wyjaśnień rolnik może złożyć zmianę do wniosku polegającą na wycofaniu powierzchni, co do których wykryto błędy.

Rolnik, do dnia wydania decyzji w sprawie o przyznanie płatności, może poinformować kierownika biura powiatowego Agencji, o wszystkich zmianach w zakresie informacji zawartych we wniosku o przyznanie tych płatności - zmiany te nie mogą skutkować zwiększeniem powierzchni deklarowanej do płatności.

Rolnik może z własnej inicjatywy całkowicie lub częściowo wycofać Wniosek o przyznanie płatności, nie później niż do dnia wydania decyzji w sprawie o przyznanie płatności, z tym, że wycofanie nie jest możliwe, jeżeli:

- dotyczy części wniosku, w której wykryto nieprawidłowości;
- wnioskodawca został poinformowany o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu.

Termin złożenia wniosku o przyznanie płatności oraz termin dokonania zmiany nie podlegają przywróceniu.

➤ Ekoschematy - informacje ogólne

Ekoschematy jest to rodzaj interwencji w formie płatności bezpośrednich, w ramach których za realizację praktyk korzystnych dla środowiska, klimatu i dobrostanu zwierząt, rolnik może otrzymać dodatkowe płatności.

Płatności w ramach ekoschematów są przyznawane rolnikowi w formie płatności:

- do obszarów z roślinami miododajnymi;
- do rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi;
- do integrowanej produkcji roślin;
- do biologicznej ochrony upraw;
- do retencjonowania wody na trwałych użytkach zielonych;
- dobrostanowej;
- do gruntów wyłączonych z produkcji.

[Na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi](#) została zamieszczona tabela łążeń ekoschematów i płatności obszarowych w ramach interwencji na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

Wykaz płatności:

Płatności bezpośrednie:

- [Podstawowe wsparcie dochodów](#)
- [Płatność redystrybucyjna](#)
- [Płatność dla młodych rolników](#)
- Wsparcie dochodów związane z produkcją do zwierząt:
 - [Płatność do krów](#)
 - [Płatność do bydła](#)
 - [Płatność do owiec](#)
 - [Płatność do kóz](#)
- Wsparcie dochodów związane z produkcją do roślin:
 - [Płatność do buraków cukrowych](#)
 - [Płatność do chmielu](#)
 - [Płatność do lnu](#)
 - [Płatność do konopi włóknistych](#)
 - [Płatność do pomidorów](#)
 - [Płatność do truskawek](#)
 - [Płatność do ziemniaków skrobiowych](#)
 - [Płatność do roślin pastewnych](#)
 - [Płatność do roślin strączkowych na nasiona](#)
- Schematy na rzecz klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt (ekoschematy):
 - [Grunty wyłączone z produkcji](#)
 - [Obszary w roślinami miododajnymi](#)
 - [Prowadzenie produkcji roślinnej w systemie Integrowanej Produkcji Roślin](#)
 - [Biologiczna ochrona upraw](#)
 - [Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych](#)
 - [Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi:](#)
 - [Ekstensywne użytkowanie trwałych użytków zielonych z obsadą zwierząt](#)
 - [Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe](#)
 - [Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia](#)
 - [Zróżnicowana struktura upraw](#)
 - [Wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji](#)
 - [Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbryzgowo](#)
 - [Uproszczone systemy uprawy](#)
 - [Wymieszanie słomy z glebą](#)
 - [Dobrostan zwierząt](#)
- [Płatność dla małych gospodarstw](#)

Przejęciowe wsparcie krajowe:

- [Uzupełniająca płatność podstawowa](#)
- [Płatność niezwiązana do tytoniu](#)

Stawki płatności bezpośrednich oraz przejściowego wsparcia krajowego za rok 2024
określone w rozporządzeniach Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Rodzaj płatności	Wysokość stawki płatności za rok 2024
Podstawowe wsparcie dochodów do celów zrównoważoności (podstawowe wsparcie dochodów)	483,20 zł/ha
Uzupełniające redystrybucyjne wsparcie dochodów do celów zrównoważoności (płatność redystrybucyjna)	168,79 zł/ha
Uzupełniające wsparcie dochodów dla młodych rolników (płatność dla młodych rolników)	256,55 zł/ha
Płatność do bydła	320,35 zł/szt.
Płatność do krów	409,86 zł/szt.
Płatność do owiec	109,40 zł/szt.
Płatność do kóz	47,83 zł/szt.
Płatność do roślin strączkowych na nasiona	794,08 zł/ha
Płatność do roślin pastewnych	430,18 zł/ha
Płatność do chmielu	1 852,03 zł/ha
Płatność do ziemniaków skrobiowych	1 580,89 zł/ha
Płatność do buraków cukrowych	1 253,34 zł/ha
Płatność do pomidorów	2 097,56 zł/ha
Płatność do truskawek	1 154,20 zł/ha
Płatność do lnu	431,98 zł/ha
Płatność do konopi włóknistych	125,32 zł/ha
Płatność niezwiązana do tytoniu - grupa Virginia	2,52 zł/kg
Płatność niezwiązana do tytoniu - grupa pozostałe	2,52 zł/kg
Uzupełniająca płatność podstawowa	63,22 zł/ha
Płatność dla małych gospodarstw	962,73 zł/ha

Rodzaj płatności w ramach ekoschematów obszarowych		Wysokość stawki płatności na rok 2024
		<i>[zł/ha]</i>
Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi	Ekstensywne użytkowanie trwałych użytków zielonych z obsadą zwierząt	435,10
	Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe	435,10
	Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia - wariant podstawowy	87,02
	Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia - wariant z wapnowaniem	261,06
	Zróznicowana struktura upraw	225,01
	Wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji	174,04
	Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbrzygowo	261,06

	Uproszczone systemy uprawy	251,94
	Wymieszanie słomy z glebą	134,60
Obszary z roślinami miododajnym		898,66
Integrowana Produkcja Roślin		818,92
Biologiczna ochrona upraw		300,06
Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych		244,57
Grunty wyłączone z produkcji		422,34

Kurs euro ogłoszony przez Europejski Bank Centralny, według którego obliczone zostały stawki płatności bezpośrednich za rok 2024 wynosi **4,2788** zł za 1 EUR.

➤ **Płatność ONW - podstawowe informacje**

Powiat	BP	Liczba spraw	Liczba producentów z naliczoną zaliczką	Kwota naliczonych zaliczek	% spraw po kontroli kompletności	% zakończonych kontroli administracyjnych	% spraw z wydaną decyzją	% rolników po realizacji zaliczek	% rolników z naliczoną zaliczką
kraśnicki	BP-052	1 106	216	150 348	100,00%	90,33%	0,63%	0,00%	23,35%

Wnioski o przyznanie płatności ONW składa się w formie elektronicznej za pośrednictwem aplikacji eWniosekPlus, dostępnej poprzez stronę internetową Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Obowiązujące w roku 2024 obszary ONW:

- ONW typu z ograniczeniami naturalnymi strefy I
- ONW typu z ograniczeniami naturalnymi strefy II
- ONW typu specyficznego strefy I (niekorzystne warunki o walorach przyrodniczo-turystycznych)
- ONW typu specyficznego strefy II (podgórskie)
- ONW typu górskiego

Płatność przysługuje rolnikom aktywnym zawodowo do powierzchni użytków rolnych, w lub ich części, położonych na obszarach ONW, wynoszącej nie więcej niż 75 ha (maksymalny limit) oraz jeżeli są spełnione warunki przyznania pomocy w ramach podstawowego wsparcia dochodów.

Minimalna powierzchnia działki rolnej deklarowanej do płatności ONW wynosi 0,1 ha, a minimalna powierzchnia użytków rolnych położonych na obszarach ONW wynosi 1 ha.

Płatność ONW jest przyznawana w wysokości:

- 100% stawki podstawowej - do powierzchni do 25 ha,
- 50% stawki podstawowej – do powierzchni powyżej 25 ha do 50 ha,
- 25% stawki podstawowej – do powierzchni powyżej 50 ha do 75 ha.

Stawki podstawowe płatności ONW:

- 179 zł na 1 ha - na obszarze ONW typu z ograniczeniami naturalnymi strefy I;
- 264 zł na 1 ha - na obszarze ONW typu z ograniczeniami naturalnymi strefy II;
- 179 zł na 1 ha - na obszarze ONW typu specyficznego strefy I;
- 264 zł na 1 ha - na obszarze ONW typu specyficznego strefy II;

- 676 zł na 1 ha - na obszarze ONW typu specyficznego strefy II, w którym co najmniej 50% powierzchni użytków rolnych jest położonych powyżej 350 m n.p.m., jeżeli rolnik ten jest posiadaczem zwierząt, których liczba w przeliczeniu na duże jednostki przeliczeniowe (DJP) wynosi co najmniej 0,3 DJP na hektar wszystkich użytków rolnych będących w posiadaniu rolnika.
- 450 zł na 1 ha - na obszarze ONW typu górskiego;
- 829 zł na 1 ha - na obszarze ONW typu górskiego, jeżeli rolnik ten jest posiadaczem zwierząt których liczba wynosi co najmniej 0,3 DJP na hektar wszystkich użytków rolnych będących w posiadaniu rolnika.

Gatunki zwierząt uwzględniane, do wyliczenia DJP: alpaki (*Vicugna pacos*), bydło domowe (*Bos taurus*) i bawoły domowe (*Bubalus bubalis*), daniela (Dama dama), gęsi (Anserinae), jelenie szlachetne (*Cervus elaphus*), kozy (*Capra hircus*), lamy (*Lama glama*), muły (*Equus mule*), osły (*Equus asinus*), owce (*Ovis aries*), konie (*Equus caballus*),

Warunki w zakresie posiadania zwierząt uznaje się za spełnione również, jeżeli spełnia je małżonek rolnika ubiegającego się o przyznanie płatności ONW pod warunkiem, że małżonek ten, wyraził pisemną zgodę na przyznanie płatności ONW temu rolnikowi z uwzględnieniem określonych zwierząt, których posiadaczem jest małżonek rolnika. Rolnik powinien wówczas dołączyć do sprawy *Oświadczenie o wyrażeniu zgody na przyznanie płatności ONW z uwzględnieniem zwierząt, będących w posiadaniu małżonka.*

Do ustalenia spełnienia warunku posiadania minimalnej obsady zwierząt są brane pod uwagę zwierzęta posiadane przez rolnika lub jego małżonka w okresie **od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września 2024 r.**, w odniesieniu do których rolnik lub jego małżonek dokonali wymaganych, na podstawie przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, zgłoszeń do komputerowej bazy danych.

Liczbę DJP oblicza się jako sumę iloczynów liczby poszczególnych rodzajów zwierząt i współczynników ich przeliczenia na DJP, według średniego stanu z okresu od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września 2024 r., przy czym liczba posiadanych zwierząt jest ustalana na podstawie danych zawartych w komputerowej bazie danych, prowadzonej na podstawie ustawy o identyfikacji i rejestracji zwierząt.

Kwotę płatności ONW oblicza się biorąc pod uwagę użytki rolne położone na obszarach ONW, dla których obowiązują stawki podstawowe - w kolejności od najwyższej do najniższej.

Jeżeli rolnik równocześnie ubiega się o przyznanie podstawowego wsparcia dochodów, to nie musi deklarować powierzchni, do których ubiega się o przyznanie płatności ONW, gdyż powierzchnie te uznaje się za zadeklarowane do płatności ONW.

Warunek posiadania zwierząt uznaje się za spełniony również, jeżeli rolnik spełnia jednocześnie warunki:

- przyznania płatności ekologicznych, o których mowa w art. 41 pkt 2 ustawy o Planie Strategicznym w zakresie posiadania zwierząt gatunków wymienionych w przepisach wydanych na podstawie art. 71 ustawy o Planie Strategicznym w odniesieniu do płatności ekologicznych w ramach pakietu dotyczącego trwałych użytków zielonych lub
- warunki przyznania pomocy finansowej w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie *szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020* (Dz. U. z 2018 r. poz. 1784, z późn. zm.), w zakresie

posiadania zwierząt gatunków wymienionych w załączniku nr 5 ust. 2 do tego rozporządzenia

których liczba w przeliczeniu na DJP wynosi co najmniej 0,3 DJP na hektar wszystkich użytków rolnych

W przypadku, gdy o płatność ONW, ubiega się spółdzielnia produkcji rolnej albo spółdzielnia rolników, przy przyznawaniu płatności ONW danej spółdzielni maksymalne limity płatności określa się, na jej wniosek, jako iloczyn tego limitu oraz liczby członków danej spółdzielni. Wielkość powierzchni obszaru zatwierdzonego dla spółdzielni ustala się jako iloczyn tej wielkości powierzchni oraz liczby członków tej spółdzielni.

Górną granicę przedziału powierzchniowego (100% stawki podstawowej za powierzchnię wynoszącą nie więcej niż 25 ha) dla tej spółdzielni ustala się jako iloczyn tej górnej granicy przedziału powierzchniowego oraz liczby członków tej spółdzielni.

Dolną i górną granicę przedziału powierzchniowego (50% stawki podstawowej za powierzchnię wynoszącą więcej niż 25 ha i nie więcej niż 50 ha) dla tej spółdzielni ustala się jako iloczyn odpowiednio dolnej i górnej granicy tego przedziału powierzchniowego oraz liczby członków tej spółdzielni.

Wielkość powierzchni obszaru zatwierdzonego (25% stawki podstawowej za pozostałą powierzchnię obszaru zatwierdzonego do płatności ONW nie większą niż 75 ha) dla tej spółdzielni ustala się jako iloczyn tej wielkości powierzchni oraz liczby członków tej spółdzielni

Płatności ONW przysługuje, jeżeli ta spółdzielnia poddała się badaniu lustracyjnemu, w ciągu ostatnich 3 lat poprzedzających rok złożenia wniosku o przyznanie płatności ONW. Warunek ten nie dotyczy spółdzielni wpisanych do KRS w ciągu trzech lat poprzedzających złożenia wniosku.

Jeżeli wniosek jest składany przez spółdzielnię, do wniosku należy dołączyć:

- *Oświadczenie o liczbie członków spółdzielni,*
- oświadczenie podmiotu przeprowadzającego badanie lustracyjne, o poddaniu się wnioskodawcy temu badaniu lub inny dokument potwierdzający poddanie się temu badaniu albo *Oświadczenie o poddaniu się badaniu lustracyjnemu.*

➤ **Interwencje leśne lub zadrzewieniowe kampania 2024**

Rodzaje inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych

W 2024 roku właściciele gruntów rolnych, którzy chcą je zalesić, zadrzewić lub założyć system rolno-leśny będą mogli otrzymać pomoc finansową na ten cel w ramach Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Również o wsparcie mogą ubiegać się właściciele lasów prywatnych, które może być przyznane na realizację inwestycji o charakterze pielęgnacyjnym w tych lasach.

Wsparcie inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych jest przyznawane w ramach następujących interwencji:

1. Zalesianie gruntów rolnych;
2. Tworzenie zadrzewień śródpolnych;
3. Zakładanie systemów rolno-leśnych;
4. Zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych.

Wsparcie inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych jest przyznawane:

1. podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie tego wsparcia, z wyłączeniem jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej reprezentujących Skarb Państwa w zakresie zarządzania mieniem;
2. do powierzchni nie większej niż 40 ha w jednym roku w ramach poszczególnych interwencji;
3. do gruntów stanowiących własność podmiotu ubiegającego się o przyznanie tego wsparcia albo małżonka tego podmiotu, a w przypadku wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych – także do gruntów wchodzących w skład wspólnoty gruntowej, dla której utworzono spółkę do sprawowania zarządu nad wspólnotą i do właściwego zagospodarowania gruntów wchodzących w skład tej wspólnoty;
4. do limitu określonego w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 dla poszczególnych interwencji.

Termin i sposób złożenia wniosku o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych

Termin złożenia wniosku

W celu uzyskania ww. wsparcia należy złożyć wniosek o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych. Wniosek można złożyć w terminie od 1 czerwca do 31 lipca 2024 r., po wcześniejszym ogłoszeniu naboru wniosków przez Prezesa ARiMR. Nabór wniosków o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych zostało ogłoszone w dniu 12 kwietnia 2024 r. Ogłoszenie o naborze wniosków o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych Prezes Agencji podaje do publicznej wiadomości:

1. na stronie internetowej administrowanej przez Agencję,
2. w co najmniej jednym dzienniku o zasięgu krajowym,
3. w siedzibie Agencji, oddziałów regionalnych i biur powiatowych Agencji.

Poniżej link do ogłoszenia zamieszczonego na stronie internetowej administrowanej przez Agencję.

[Wsparcie na inwestycje leśne lub zadrzewieniowe – ogłoszenie Prezesa ARiMR - Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa - Portal Gov.pl \(www.gov.pl\)](#)

Sposób złożenia wniosku

W 2024 r. wniosek o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych należy złożyć nie wcześniej niż 1 czerwca wyłącznie w formie elektronicznej za pośrednictwem aplikacji eWniosekPlus, do której logowanie następuje poprzez Platformę Usług Elektronicznych (PUE) dostępną z poziomu strony internetowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa pod adresem <https://www.gov.pl/web/arimr/platforma-uslug-elektronicznych> lub po przekierowaniu beneficjenta ze strony <https://www.gov.pl/web/arimr/ewniosekplus-system>.

W jednym wniosku o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych można ubiegać się o wsparcia na:

1. **zalesianie** – wykonanie zalesienia oraz jego ochronę przed zniszczeniem na gruntach objętych jednym planem zalesienia;
2. **zadrzewienie** – tworzenie zadrzewienia i jego ochronę przed zniszczeniem, na gruntach tworzących jeden zwarty obszar powiązany gospodarczo lub przyrodniczo, o powierzchni nie większej niż 0,5 ha oraz szerokości co najmniej 4 m i nie większej niż 20 m;

3. **zakładanie systemów rolno-leśnych** – założenie systemów rolno-leśnych i ich ochronę przed zniszczeniem, na gruntach tworzących zwarty obszar, na którym drzewa lub krzewy zostaną posadzone;
 - na gruncie, na którym prowadzona jest działalność rolnicza,
 - w formie jednego lub dwóch rzędów oddalonych od kolejnych nasadzeń w formie jednego lub dwóch rzędów o co najmniej 10 metrów i nie więcej niż 30 metrów – w przypadku gruntów ornych;
 - w odległości co najmniej 3 metrów od siebie;
4. **zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych** – realizację inwestycji wraz z ochroną przed zniszczeniem w lasach prywatnych, na gruntach objętych planem inwestycji.

Wykaz załączników jakie należy dołączyć do wniosku:

Do wniosku o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych wnioskodawca powinien dołączyć:

1. pisemną zgodę na wykonywanie inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych:
 - o pozostałych współwłaścicieli gruntu, jeżeli ten grunt stanowi przedmiot współwłasności,
 - o małżonka podmiotu ubiegającego się o przyznanie wsparcia, jeżeli ten grunt stanowi własność tego małżonka;
 2. dokumenty potwierdzające własność gruntów, na których będą wykonywane inwestycje leśne lub zadrzewieniowe;
- dodatkowo w przypadku ubiegania się o wsparcie na zalesianie:*
3. plan zalesienia;
 4. decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, jeżeli uzyskanie takiej decyzji dla planowanego wykonania zalesienia jest wymagane przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- dodatkowo w przypadku ubiegania się o wsparcie na bioróżnorodność lasów prywatnych:*
5. plan inwestycji;
 6. decyzję starosty o zatwierdzeniu statutu spółki, o której mowa w art. 18 ust. 1 ustawy o wspólnotach gruntowych, w przypadku gruntów wchodzących w skład wspólnoty gruntowej, dla której utworzono spółkę do sprawowania zarządu nad wspólnotą i do właściwego zagospodarowania gruntów wchodzących w skład tej wspólnoty, na których będą wykonywane inwestycje – w przypadku wspólnot gruntowych;
 7. odpis aktualny z Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego lub wypis z ewidencji, o której mowa w art. 40a ust. 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2020 r. poz. 2261) – w przypadku stowarzyszeń;
- dodatkowo w przypadku ubiegania się o wsparcie na zadrzewienie lub systemy rolno-leśne:*
8. wypis z ewidencji gruntów i budynków dotyczący działek ewidencyjnych, na których są położone grunty przeznaczone do wykonania zadrzewienia albo założenia systemów rolno-leśnych.

Termin złożenia zmiany do wniosku

Wnioskodawca może dokonać zmiany złożonego wniosku o przyznanie wsparcia:

1. w wyniku której nastąpi zwiększenie wsparcia lub która wpłynie na spełnienie kryteriów wyboru operacji, najpóźniej 7 dni przed terminem podania do publicznej

wiadomości, na stronie internetowej administrowanej przez Agencję, informacji o kolejności przysługiwania wsparcia, lub

2. do dnia poprzedzającego dzień, w którym został on powiadomiony przez Agencję o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu.

Termin wycofania wniosku

Wycofanie wniosku o przyznanie wsparcia w całości lub części nie jest jednak dozwolone, jeżeli podmiot ubiegający się o przyznanie wsparcia został poinformowany o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu lub beneficjent dowiedział się o nieprawidłowości w wyniku niezapowiedzianej kontroli na miejscu. Niemniej zezwala się na wycofanie w odniesieniu do części, której nie dotyczy nieprawidłowość wykryta w ramach kontroli na miejscu.

Definicje:

śródlądowe wody powierzchniowe – śródlądowe wody powierzchniowe dzielą się na śródlądowe wody płynące oraz śródlądowe wody stojące. Śródlądowymi wodami płynącymi są wody w ciekach naturalnych oraz źródłach, z których te cieki biorą początek; jeziorach oraz innych naturalnych zbiornikach wodnych o ciągłym albo okresowym naturalnym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych; sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących; kanałach.

Natomiast za śródlądowe wody stojące należy uznać wody śródlądowe w jeziorach oraz innych naturalnych zbiornikach wodnych niezwiązanych bezpośrednio, w sposób naturalny, z powierzchniowymi śródlądowymi wodami płynącymi, a także wody znajdujące się w zagłębieniach terenu powstałych w wyniku działalności człowieka, niebędących stawami.

Rowy melioracyjne nie są śródlądowymi wodami powierzchniowymi.

elementy krajobrazu – o których mowa w art. 4 ust. 4 lit. b akapit drugi rozporządzenia 2021/2115, obejmują:

- a) nieutwardzone drogi dojazdowe, pasy zadrzewień, żywopłoty lub ściany tarasów - o ile całkowita szerokość tych elementów nie przekracza 2 m,
- b) oczka wodne, inne niż oczka wodne stanowiące elementy krajobrazu, o których mowa w art. 4 ust. 4 lit. b ppkt (i) rozporządzenia 2021/2115, o łącznej powierzchni nie większej niż 100 m²,
- c) zadrzewienia śródpolne o łącznej powierzchni nie większej niż 100 m²,
- d) rozproszone drzewa znajdujące się na użytkach rolnych, o ile liczba drzew na hektar, innych niż drzewa owocowe, nie przekracza 100 sztuk.

jednostka terytorialna - jednostka samorządu terytorialnego i jednostka organizacyjna gmin, powiatów oraz województw

rolnik - oznacza rolnika w rozumieniu art. 3 pkt. 1 rozporządzenia 2021/2115, tzn. osobę fizyczną lub prawną, bądź grupę osób fizycznych lub prawnych, bez względu na status prawny takiej grupy i jej członków w świetle prawa krajowego, których gospodarstwo jest położone na obszarze objętym zakresem terytorialnym stosowania Traktatów, określonym w art. 52 Traktatu o Unii Europejskiej, w związku z art. 349 i 355 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), oraz które prowadzą działalność rolniczą, określoną przez państwa członkowskie zgodnie z art. 4 ust. 2 rozporządzenia 2021/2115

Kryteria wyboru operacji:

Wszystkie wnioski o przyznanie wsparcia podlegają weryfikacji kryteriów wyboru operacji. Wsparcie na zalesianie, wsparcie na zadrzewienie, wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych będzie przysługiwało według kolejności sumy punktów uzyskanych przez beneficjenta po weryfikacji kryteriów wyboru operacji tj.:

Lp.	Kryteria wyboru operacji	Liczba punktów
1	Grunty przeznaczone do wykonania inwestycji przynajmniej w części są zlokalizowane na korytarzach ekologicznych w rozumieniu art. 5 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody położonych na obszarze Natura 2000, określonych w planie ochrony lub planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.	14
2	Grunty przeznaczone do wykonania inwestycji przynajmniej w części są gruntami o nachyleniu terenu powyżej 12°, przez które rozumie się grunty, gdy przynajmniej część terenu na tych gruntach ma nachylenie powyżej 12°.	12
3	Grunty przeznaczone do wykonania inwestycji przynajmniej w części przylegają do śródlądowych wód powierzchniowych, o których mowa w art. 21 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne.	10
4	Grunty przeznaczone do wykonania inwestycji przynajmniej w części przylegają do lasu lub obszaru zalesionego – w przypadku gruntu przeznaczonego do wykonania zalesienia.	8
5	Grunty przeznaczone do wykonania inwestycji przynajmniej w części są położone na glebach V, VI lub VIz klasy bonitacyjnej zgodnie z ewidencją gruntów i budynków w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne.	6
6	Grunty przeznaczone do wykonania inwestycji przynajmniej w części są położone na obszarach ONW określonych w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (Dz. U. poz. 329, z późn. zm.).	5
7	Grunty przeznaczone do wykonania inwestycji przynajmniej w części są położone w województwie o lesistości poniżej 30%.	4

Minimalna liczba punktów, jaką wnioskodawca musi uzyskać podczas weryfikacji kryteriów wyboru operacji wynosi 6 pkt - w przypadku wsparcia na zalesianie oraz 5 pkt - w przypadku wsparcia na zadrzewienie i wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych.

Przy ustalaniu spełnienia kryteriów wyboru operacji uznaje się, że grunty przeznaczone do wykonania zalesienia, zadrzewienia i systemów rolno-leśnych przynajmniej w części przylegają do:

1. śródlądowych wód powierzchniowych, o których mowa w art. 21 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, jeżeli przynajmniej w części są położone w pasie o szerokości 5 m od krawędzi brzegu tych wód;
2. lasu lub obszaru zalesionego, jeżeli przynajmniej w części są położone w pasie o szerokości 5 m od tego lasu lub tego obszaru zalesionego.

Kryterium przylegania do śródlądowych wód powierzchniowych nie jest spełnione jeżeli grunt przylega do rowu. Zgodnie z art. 16 pkt 47 - ustawy Prawo wodne, rowy nie są śródlądowymi wodami powierzchniowymi. **Rowy** to sztuczne koryta prowadzące wodę

w sposób ciągły lub okresowy, o szerokości dna mniejszej niż 1,5 m przy ujściu. Zgodnie z art. 197 ust. 1 pkt. 1 ww. ustawy rowy zaliczane są do urządzeń melioracji wodnych.

Wsparcie na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych na inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1–5 rozporządzenia zalesieniowego, przysługuje według kolejności sumy punktów uzyskanych przez beneficjenta po weryfikacji kryteriów wyboru operacji tj.:

Lp.	Kryteria wyboru operacji	Liczba punktów
1	Założenie remizy rozumianej jako obszar, na którym są wprowadzane gatunki lub rodzaje drzew lub krzewów o dużym znaczeniu biocenotycznym w drzewostanie, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie wynosi od 30 do 60 lat, przy czym ta remiza powinna być ogrodzona oraz mieć powierzchnię 10 arów	22
2	Założenie strefy ekotonowej rozumianej jako obszar, na którym są wprowadzane gatunki lub rodzaje drzew lub krzewów w pasie drzewostanu graniczącym z terenem otwartym, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie wynosi od 11 do 30 lat	20
3	Dolesianie luk w drzewostanie, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie wynosi od 21 do 60 lat, lub odnowienie drzewostanu uszkodzonego	18
4	Wprowadzenie drugiego piętra w drzewostanie, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie wynosi od 30 do 50 lat, lub zróżnicowanie struktury drzewostanu, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie wynosi od 30 do 60 lat, przez wprowadzenie podszytu rozumianego jako dolna warstwa w drzewostanie, złożona z gatunków drzewiastych i krzewiastych, chroniących i uaktywniających glebę	16
5	Operacje obejmujące inwestycje planowane na gruntach przylegających przynajmniej w części do śródlądowych wód powierzchniowych, o których mowa w art. 21 ustawy Prawo wodne	14
6	operacje obejmujące inwestycje planowane na gruntach położonych w lasach uznanych za lasy szczególnie chronione, o których mowa w art. 15 ustawy o lasach	12
7	operacje obejmujące inwestycje planowane na gruntach położonych przynajmniej w części na obszarach parków narodowych lub rezerwatów przyrody lub obszarach Natura 2000	10
8	Wykonywanie cięć pielęgnacyjnych w drzewostanie, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie wynosi od 11 do 30 lat, polegających na jego rozluźnieniu przez usunięcie drzew niepożądanych	8
9	Operacje obejmujące inwestycje planowane na gruntach położonych przynajmniej w części na obszarach ONW określonych w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach	6

gospodarowania (ONW)” objętego Programem Rozwoju Obszarów
Wiejskich na lata 2007–2013

Wsparcie przysługuje jeżeli operacja uzyskała co najmniej 8 pkt.

Przy ustalaniu spełnienia kryteriów wyboru operacji obejmujących inwestycje planowane na gruntach przylegających przynajmniej w części do śródlądowych wód powierzchniowych, o których mowa w art. 21 ustawy Prawo wodne, uznaje się, że inwestycje są planowane na gruntach przylegających przynajmniej w części do śródlądowych wód powierzchniowych, o których mowa w art. 21 ustawy Prawo wodne, jeżeli przynajmniej w części są położone w pasie o szerokości 5 m od krawędzi brzegu tych wód.

➤ **Rolno-środowiskowo-klimatyczne kampania 2024**

Powiat	Powiat	BP	Liczba spraw	Liczba producentów z naliczoną zaliczką	Kwota naliczonych zaliczek	% spraw po kontroli kompletności	% zakończonych kontroli administracyjnych	% spraw z wydaną decyzją	% rolników po realizacji zaliczek	% rolników z naliczoną zaliczką
PRSK 2014-2020	kraśnicki	BP-052	36	17	151 982	100,00%	58,33%	0,00%	0,00%	51,52%
ZRSK 2023-2027	kraśnicki	BP-052	55	30	128 210	100,00%	69,09%	0,00%	51,85%	55,56%

W roku 2024 na jednym formularzu wniosku można ubiegać się o przyznanie płatności w ramach interwencji:

- przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej – zobowiązania kontynuacyjne w ramach PROW 2014-2020 (PRSK1420)
 - w tym zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie;
 - w tym retencjonowanie wody na obszarach przyrodniczych;
 - przyznanie kosztów transakcyjnych w ramach wariantu 6.2;
- przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych – zobowiązania w ramach WPR 2023-2027 (ZRSK2327)
 - w tym zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie;
 - w tym retencjonowanie wody na obszarach przyrodniczych;
 - przyznanie kosztów transakcyjnych;

W przypadku płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych (WPR 2023-2027), po spełnieniu warunków przyznania w/w płatności, można ubiegać się o rekompensatę kosztów transakcyjnych.

W przypadku płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych (WPR 2023-2027) rekompensata kosztów transakcyjnych przysługuje w ramach Interwencji 1. Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na obszarach Natura 2000, Interwencji 2. Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków poza obszarami Natura 2000 lub Interwencji 5. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie.

W przypadku ubiegania się o rekompensatę kosztów transakcyjnych, należy zaznaczyć odpowiednie pola „przyznanie kosztów transakcyjnych w ramach” w części dotyczącej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach WPR 2023-2027 w eWniosekPlus.

Rolnikowi lub innemu podmiotowi może zostać przyznana dodatkowa płatność do powierzchni obszarów przyrodniczych nie będących użytkami rolnymi, które zostały zalane lub podtopione. Warunek wystąpienia na danej powierzchni zalania lub podtopienia uznaje się za spełniony, jeżeli potwierdzą to dane w formie wykazu działek wraz z ich danymi przestrzennymi sporządzanego corocznie przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa- Państwowego Instytutu Badawczego.

Zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne można realizować w ramach następujących interwencji i wariantów:

Interwencja 1. Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na obszarach Natura 2000:

- Wariant 1.1. Zmienne-wilgotne łąki trzęslicowe,
- Wariant 1.2. Zalewowe łąki selernicowe i słonorośla,
- Wariant 1.3. Murawy,
- Wariant 1.4. Półnaturalne łąki wilgotne,
- Wariant 1.5. Półnaturalne łąki świeże,
- Wariant 1.6.1. Torfowiska – wymogi kluczowe,
- Wariant 1.6.2. Torfowiska – wymogi kluczowe i uzupełniające,
- Wariant 1.7. Ochrona siedlisk łągowych rzadkich gatunków ptaków siewkowych (rycyk, kszyc, krwawodziób i czajka),
- Wariant 1.8. Ochrona siedlisk łągowych dubelta i kulika wielkiego,
- Wariant 1.9. Ochrona siedlisk łągowych wodniczki,
- Wariant 1.10. Ochrona siedlisk łągowych derkacza;

Interwencja 2. Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków poza obszarami Natura 2000:

- Wariant 2.1. Zmienne-wilgotne łąki trzęslicowe,
- Wariant 2.2. Zalewowe łąki selernicowe i słonorośla,
- Wariant 2.3. Murawy,
- Wariant 2.4. Półnaturalne łąki wilgotne,
- Wariant 2.5. Półnaturalne łąki świeże,
- Wariant 2.6.1. Torfowiska – wymogi kluczowe,
- Wariant 2.6.2. Torfowiska – wymogi kluczowe i uzupełniające,
- Wariant 2.7. Ochrona siedlisk łągowych rzadkich gatunków ptaków siewkowych (rycyk, kszyc, krwawodziób i czajka),
- Wariant 2.8. Ochrona siedlisk łągowych dubelta i kulika wielkiego,
- Wariant 2.9. Ochrona siedlisk łągowych wodniczki,
- Wariant 2.10. Ochrona siedlisk łągowych derkacza;

Interwencja 3. Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000;

Interwencja 4. Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych;

Interwencja 5. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie:

- Wariant 5.1. Uprawa rzadkich gatunków lub odmian roślin,
- Wariant 5.2. Wytwarzanie materiału siewnego rzadkich gatunków lub odmian roślin;

Interwencja 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie:

- Wariant 6.1.1. Zachowanie lokalnych ras bydła – użytkowanie mleczne,
- Wariant 6.1.2. Zachowanie lokalnych ras bydła – użytkowanie mięsne,
- Wariant 6.2.1.1. Zachowanie lokalnych ras koni – samice (konie małopolskie i wielkopolskie),

- Wariant 6.2.1.2. Zachowanie lokalnych ras koni – samce (konie małopolskie i wielkopolskie),
- Wariant 6.2.2.1. Zachowanie lokalnych ras koni – samice (konie śląskie),
- Wariant 6.2.2.2. Zachowanie lokalnych ras koni – samce (konie śląskie),
- Wariant 6.2.3.1. Zachowanie lokalnych ras koni – samice (koniki polskie i huculskie),
- Wariant 6.2.3.2. Zachowanie lokalnych ras koni – samce (koniki polskie i huculskie),
- Wariant 6.2.4.1. Zachowanie lokalnych ras koni – samice (konie zimnokrwiste w typie sztumskim i sokólskim),
- Wariant 6.2.4.2. Zachowanie lokalnych ras koni – samce (konie zimnokrwiste w typie sztumskim i sokólskim),
- Wariant 6.3. Zachowanie lokalnych ras owiec,
- Wariant 6.4. Zachowanie lokalnych ras świń,
- Wariant 6.5. Zachowanie lokalnych ras kóz,

Interwencja 7. Bioróżnorodność na gruntach ornych:

- Wariant 7.1. Wieloletnie pasy kwietne,
- Wariant 7.2. Ogródki bioróżnorodności.

Płatności w ramach działania są przyznawane corocznie, przez okres 5-letniego zobowiązania, rolnikom, którzy podjęli zobowiązanie i dobrowolnie przyjmują na siebie zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne w zakresie danej Interwencji lub wariantu. Płatność w całości lub w części rekompensuje utracony dochód i dodatkowo poniesione koszty.

Płatność jest ryczałtowa, przyznawana w zależności od realizowanej interwencji do gruntów ornych/ obszarów przyrodniczych/ trwałych użytków zielonych lub do zwierząt.

W ramach Interwencji 2. Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków poza obszarami Natura 2000, płatności podlegają degresywności w zależności od powierzchni deklarowanej do płatności:

- 100% stawki podstawowej – za powierzchnię od 0,10 ha do 50 ha;
- 75% stawki podstawowej – za powierzchnię powyżej 50 ha do 100 ha;
- 60% stawki podstawowej – za powierzchnię powyżej 100 ha.

W przypadku, gdy o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych w ramach wariantów Interwencji 2. ubiega się spółdzielnia produkcji rolnej albo rolników, płatności podlegają degresywności, która stosuje się w odniesieniu do każdego z członków tych spółdzielni osobno, na jej wniosek, jeżeli ta spółdzielnia poddała się badaniu lustracyjnemu, zgodnie z prawem spółdzielczym, w ciągu ostatnich trzech latach poprzedzających rok złożenia wniosku o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych.

Natomiast w zakresie Interwencji 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie płatność przysługuje do maksymalnej liczby zwierząt w jednym stadzie tj.:

- krów: 100 sztuk;
- loch tej samej rasy:
 - 70 loch stada podstawowego świń rasy puławskiej;
 - 100 loch stada podstawowego świń rasy złotnickiej białej;
 - 100 loch stada podstawowego świń rasy złotnickiej pstrej;
- klaczy:
 - 50 sztuk rasy sokólskiej lub sztumskiej;
 - 80 sztuk pozostałych ras koni.

Rolnikowi może zostać przyznana dodatkowa płatność do buhaja, który w okresie realizacji tego zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego był objęty tym zobowiązaniem i został udostępniony do centrum pozyskiwania nasienia, w celu pozyskania od niego nasienia.

Płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne przysługują rolnikowi lub zarządcy, jeżeli:

- został mu nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- realizuje 5-letnie zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne, o którym mowa w art. 70 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2015 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzonych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR),
- spełnia warunki przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach określonych interwencji lub wariantów określone w rozporządzeniu rolno-środowiskowo-klimatycznym.

Zgodnie z art.22 ustawy o Planie Strategicznym, jeżeli warunkiem przyznania pomocy jest posiadanie gruntu, pomoc jest przyznawana do gruntu, który w dniu 31 maja, w którym został złożony wniosek o przyznanie pomocy, jest w posiadaniu podmiotu ubiegającego się o jej przyznanie na podstawie tytułu prawnego.

Zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne obejmuje:

- użytki rolne, lub obszary przyrodnicze, zadeklarowane we wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach danego wariantu interwencji 1, 2, 5 i 7 lub interwencji 3 i 4, spełniające warunki przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej, będące obszarem zatwierdzonym,
- w ramach interwencji 6 - zwierzęta ras lokalnych zadeklarowane we wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach danej rasy lokalnej objętej wariantem interwencji 6, dla których są spełnione warunki przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej, będące zwierzętami zatwierdzonymi (stado) i dla których wydano zaświadczenie

Płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne mogą zostać przyznane do:

- powierzchni działki rolnej – w przypadku wariantów interwencji 1, 2, 5 lub 7 lub w ramach interwencji 3 i 4 o powierzchni co najmniej 0,1 ha,
- powierzchni jednostki gruntu nierolniczego będącego obszarem kwalifikującym się do przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej zwany „działką przyrodniczą” - w przypadku wariantów 1.2, 1.3, 1.6.1, 1.6.2, 1.7, 1.8, 1.9, 1.10, 2.2, 2.3, 2.6.1, 2.6.2, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10;
- sztuk zwierząt – w przypadku wariantów interwencji 6 w ramach ras lokalnych zwierząt.

Płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne do tego samego obszaru mogą być przyznane tylko z tytułu realizacji jednego zobowiązania (jednej interwencji lub wariantu).

W przypadku gdy rolnik lub inny podmiot ubiega się o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych do tego samego obszaru z tytułu realizacji więcej niż jednego wariantu lub interwencji, płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna jest przyznawana do zobowiązania, dla którego przewidziano wyższą stawkę płatności na 1 ha.

Jeżeli na danym obszarze jest realizowane zobowiązanie ekologiczne, zobowiązanie ekologiczne PROW lub zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne PROW, płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna do tego obszaru nie przysługuje.

Powyższego przepisu nie stosuje się do przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w przypadku realizacji zobowiązania w ramach:

- Interwencji 5. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie może być przyznana w przypadku równoczesnej realizacji w gospodarstwie zobowiązania PROW w ramach Pakietu 1. Rolnictwo zrównoważone lub Pakietu 2. Ochrona gleb i wód,
- Interwencji 7. Bioróżnorodność na gruntach ornych, może być przyznana w przypadku równoczesnej realizacji na tym samym obszarze zobowiązania PROW w ramach Pakietu 1. Rolnictwo zrównoważone, w przypadku realizowanego zobowiązania w ramach wariantu 7.2 również w przypadku, jeżeli na obszarze jest realizowane równocześnie zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne PROW w ramach Pakietu 2. Ochrona gleb i wód.

Minimalna powierzchnia działki rolnej deklarowanej do płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej wynosi 0,1 ha.

Zadeklarowanie we wniosku działek rolnych poniżej 0,1 ha skutkuje odmową przyznania płatności. Działki te nie są także uwzględniane przy wyliczeniu kary administracyjnej w przypadku zawyżenia powierzchni.

W przypadku gdy na działce rolnej występują drzewa płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna może być przyznana do gruntu, na którym jest położona ta działka, jeżeli:

- występujące na tym gruncie drzewa są rozrzucone, a liczba tych drzew na hektar tego gruntu nie przekracza 100 drzew, a w przypadku, gdy liczba tych drzew na hektar tego gruntu przekracza 100 drzew, jeżeli grunt ten stanowi system rolno-leśny,
- na tym gruncie można prowadzić działalność rolniczą w podobny sposób, jak na gruncie o takiej samej powierzchni, na którym drzewa nie występują

powyższego nie stosuje się do działki rolnej położonej na gruncie, do którego rolnik ubiega się o płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne w ramach Interwencji 4. Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych.

Rolnik lub inny podmiot realizujący zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne przestrzega niżej wymienionych wymogów.

- posiada plan działalności rolnośrodowiskowej sporządzony do dnia 31 lipca roku, w którym podjęli zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne na formularzu udostępnionym przez ARiMR, przy udziale doradcy rolniczego ze specjalizacją rolnośrodowiskową lub eksperta przyrodniczego,
- prowadzi na formularzu udostępnionym przez ARiMR, rejestr działalności rolnośrodowiskowej zawierający wykaz:
- działań agrotechnicznych, w tym zastosowania nawozów i wykonania zabiegów przy użyciu środków ochrony roślin,
- wypasów zwierząt – w przypadku prowadzenia wypasu,
- posiada dokumentację przyrodniczą stanowiącą szczegółową charakterystykę danego siedliska przyrodniczego lub siedliska lęgowego ptaków, sporządzoną przez eksperta przyrodniczego, na formularzu udostępnionym przez ARiMR, zgodnie z metodyką sporządzania takiej dokumentacji udostępnioną przez ARiMR, w roku poprzedzającym rok rozpoczęcia lub w roku rozpoczęcia danego
- zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego w przypadku Interwencji 1 i 2, ale nie później niż do 30 listopada tego roku.

- przestrzega odnośnych minimalnych wymogów dotyczących stosowania nawozów i środków ochrony roślin oraz innych odpowiednich obowiązkowych wymogów wskazanych w załączniku nr 1 do rozporządzenia rolno-środowiskowo-klimatycznego.

Rolnik realizuje zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne od dnia 15 marca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie pierwszej płatności.

W przypadku gdy w drugim lub kolejnym roku realizacji zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego:

- nie są spełnione warunki przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej, lub
- rolnik lub zarządca nie złożył wniosku o przyznanie kolejnej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach danej interwencji lub danego wariantu interwencji, lub
- rolnik lub zarządca nie złożył, na formularzu udostępnionym przez ARiMR, informacji o gruntach lub zwierzętach oraz o danej interwencji lub danym wariantcie interwencji realizowanym na tych gruntach lub w odniesieniu do tych zwierząt, wskazując położenie tych gruntów i ich powierzchnię

uznaje się, że rolnik lub zarządca kontynuuje realizację podjętego zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego, jeżeli grunty lub zwierzęta objęte tym zobowiązaniem znajdują się w jego posiadaniu.

Wielkość obszaru objętego zobowiązaniem rolno-środowiskowo-klimatycznym oraz miejsce realizacji tego zobowiązania nie podlega zmianie w trakcie jego realizacji, z wyjątkiem:

- zmiany wielkości obszaru objętego zobowiązaniem rolno-środowiskowo-klimatycznym w ramach wariantów Interwencji 5. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie lub zmiany miejsca realizacji tego zobowiązania;
- zmiany miejsca realizacji zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach wariantu 7.2. Ogródki bioróżnorodności.

Zmiana zobowiązania w zakresie wariantów Interwencji 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie może polegać jedynie na:

- zastąpieniu, zwierząt danej rasy lokalnej objętych tym zobowiązaniem zwierzętami tej samej rasy, jeżeli zwierzęta te spełniają warunki przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej, w ramach tego wariantu, którym były objęte zwierzęta zastępowane.

Zmianę zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego rolnik składa poprzez aplikację eWniosekPlus na rok, w którym rolnik lub inny podmiot realizuje zmienione zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne.

Wysokość stawek płatności dla poszczególnych pakietów i ich wariantów jest określona w załączniku nr 5 do rozporządzenia rolno-środowiskowo-klimatycznego.

Przy ustalaniu wysokości płatności przysługującej do gruntów uwzględnia się powierzchnię działek rolnych lub działek przyrodniczych, nie większą jednak niż maksymalny kwalifikujący się obszar, określony w systemie identyfikacji działek rolnych, o którym mowa w przepisach o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.

Postępowanie administracyjne w sprawie przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej przeprowadzane jest zgodnie z Kodeksem postępowania administracyjnego, chyba, że przepisy ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o *Planie Strategicznym* stanowią inaczej.

Zgodnie z przepisami ustawy o *Planie Strategicznym*, do postępowań w sprawie przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej nie stosuje się następujących artykułów kpa: 81, 77 § 4 zdanie drugie, 64 § 2.

➤ **Rolnictwo ekologiczne kampania 2024**

sprawy	Powiat	BP	Liczba spraw	% spraw po kontroli kompletności
Rolnictwo ekologiczne 2014-2020	kraśnicki	BP-052	15	100,00%
Rolnictwo ekologiczne 2023-2027	kraśnicki	BP-052	10	100,00%

W roku 2024 na jednym formularzu wniosku można ubiegać się o przyznanie płatności w ramach:

- Płatności ekologicznej – zobowiązania kontynuacyjne w ramach PROW 2014-2020 (RE1420)
 - w tym pakiet 13. Premia za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą;
 - przyznanie kosztów transakcyjnych;
- przyznanie płatności ekologicznych – zobowiązania w ramach WPR 2023-2027 (RE2327)
 - w tym pakiet 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi;
 - w tym pakiet 10. Premia za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą;
 - przyznanie kosztów transakcyjnych

Dodatkowo, w przypadku płatności ekologicznych (WPR 2023-2027) po spełnieniu warunków przyznania w/w płatności, można ubiegać się o przyznanie kosztów transakcyjnych.

W przypadku płatności ekologicznych (WPR 2023-2027) rekompensata kosztów transakcyjnych przysługuje niezależnie od realizowanego pakietu/wariantu oraz niezależnie od liczby realizowanych pakietów/wariantów.

W przypadku ubiegania się o rekompensatę kosztów transakcyjnych, należy zaznaczyć odpowiednie pole „przyznanie kosztów transakcyjnych” w części dotyczącej płatności ekologicznej – nowe zobowiązania w ramach WPR 2023-2027 (RE2327) w eWniosekPlus.

Płatności ekologiczne przyznaje się rolnikowi jeżeli:

- realizuje 5-letnie zobowiązanie ekologiczne, na użytkach rolnych, na których prowadzi produkcję ekologiczną w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej (Dz. U. z 2023, poz. 1235 t.j.);
- spełnia warunki przyznania płatności ekologicznych w ramach określonych pakietów wymienionych w rozporządzeniu ekologicznym.

W 2024 r. w ramach płatności ekologicznych można ubiegać się o płatność w ramach następujących pakietów:

- Pakiet 1. Uprawy rolnicze;
- Pakiet 2. Uprawy warzywne;
- Pakiet 3. Uprawy zielarskie;
- Pakiet 4. Podstawowe uprawy sadownicze;
- Pakiet 5. Uprawy jagodowe;
- Pakiet 6. Ekstensywne uprawy sadownicze;
- Pakiet 7. Uprawy paszowe na gruntach ornych;
- Pakiet 8. Trwałe użytki zielone;

- Pakiet 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi;
- Pakiet 10. Premia za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą.

Zobowiązanie ekologiczne realizowane jest jako:

- zobowiązanie na gruntach ornych - w przypadku Pakietów 1–3, 5, 7;
- zobowiązanie w ramach upraw sadowniczych - w przypadku Pakietów 4 lub 6;
- zobowiązanie na trwałych użytkach zielonych - w przypadku Pakietu 8;
- zobowiązanie obejmujące małe gospodarstwa – w przypadku Pakietu 9.

Uzyskanie premii za zbilansowaną produkcję roślinno-zwierzęcą w przypadku Pakietu 10. **Premia za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą** nie jest traktowane jako zobowiązanie ekologiczne.

Rolnik realizujący zobowiązanie w ramach Pakietu 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi nie może posiadać więcej niż 10 ha użytków rolnych, w roku, w którym rozpoczął realizację tego zobowiązania ekologicznego. Jeżeli w kolejnych latach realizacji zobowiązania w ramach Pakietu 9, posiadane przez rolnika użytki rolne przekroczą powierzchnię 10 ha lecz obszar użytków rolnych, na którym jest realizowane zobowiązanie ekologiczne nie będzie większy niż 10 ha to rolnik może kontynuować realizację zobowiązania ekologicznego w ramach Pakietu 9.

Rolnik realizujący zobowiązanie ekologiczne w ramach Pakietu 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi może w kolejnych latach realizacji tego zobowiązania ekologicznego zastąpić je odpowiednio zobowiązaniem ekologicznym realizowanym na gruntach ornych, albo w ramach upraw sadowniczych, albo na trwałych użytkach zielonych.

Rolnik może realizować jednocześnie więcej niż jedno zobowiązanie ekologiczne, z tym, że takie same zobowiązania ekologiczne może realizować jednocześnie, jeżeli zostały podjęte w różnych latach, a gdy kontynuuje realizację takiego samego zobowiązania ekologicznego podjętego przez innego rolnika - może je realizować, mimo że zostały podjęte w tym samym roku.

Rolnik może realizować zobowiązanie ekologiczne w ramach WPR 2023-2027, także w przypadku gdy realizuje jednocześnie zobowiązanie ekologiczne w ramach PROW 2014-2020, jednak zobowiązania te nie mogą być realizowane na tym samym obszarze.

Rolnik realizujący zobowiązanie ekologiczne przestrzega następujących wymogów:

- posiada plan działalności ekologicznej, sporządzony do dnia 31 lipca w pierwszym roku realizacji zobowiązania, przy udziale doradcy rolniczego ze specjalizacją rolnośrodowiskową albo doradcy rolniczego ze specjalizacją rolnictwo ekologiczne na formularzu udostępnionym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwaną dalej „Agencją”;
- prowadzi rejestr działalności ekologicznej w odniesieniu do gruntów objętych zobowiązaniem ekologicznym, zawierający wykaz:
 - a. zabiegów agrotechnicznych wykonywanych w ramach realizowanego pakietu, w szczególności: zastosowania nawozów i wykonania zabiegów przy użyciu środków ochrony roślin – ze wskazaniem nazwy i dawki zastosowanego nawozu i środka ochrony roślin oraz przyczyny zastosowania środka ochrony roślin, oraz wykonania koszenia,
 - b. wypasu zwierząt – w przypadku prowadzenia wypasu

wraz z terminem ich przeprowadzenia;

- określonych dla poszczególnych pakietów w załączniku nr 2 do rozporządzenia;
- odpowiednich minimalnych wymogów dotyczących stosowania nawozów i środków ochrony roślin oraz innych odpowiednich obowiązkowych wymogów, o których mowa

w art. 70 ust. 3 lit. b rozporządzenia 2021/2115, wskazanych w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

W przypadku, gdy rolnik jednocześnie realizuje zobowiązanie ekologiczne w ramach WPR 2023-2027 i zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne w ramach WPR 2023-2027 lub zobowiązanie ekologiczne w ramach PROW 2014-2020 lub zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne w ramach PROW 2014-2020:

- rejestr działalności ekologicznej może być prowadzony na jednym formularzu z rejestrem działalności ekologicznej prowadzonym w ramach realizowanego przez tego rolnika zobowiązania ekologicznego w ramach PROW 2014-2020 lub z rejestrem działalności rolnośrodowiskowej prowadzonym w ramach realizowanego przez tego rolnika zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach WPR 2023-2027 lub zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach PROW 2014-2020;

W przypadku gdy rolnik jednocześnie realizuje zobowiązanie ekologiczne w ramach WPR 2023-2027 i zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne w ramach WPR 2023-2027 lub zobowiązanie ekologiczne w ramach PROW 2014-2020 lub zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne w ramach PROW 2014-2020 plan działalności ekologicznej nie może być sporządzony na jednym formularzu z:

- planem działalności rolnośrodowiskowej sporządzonym w ramach realizowanego przez tego rolnika zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach WPR 2023-2027 lub
- planem działalności ekologicznej prowadzonym w ramach realizowanego przez tego rolnika zobowiązania ekologicznego w ramach PROW 2014-2020 lub
- planem działalności rolnośrodowiskowej sporządzonym w ramach realizowanego przez tego rolnika zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach PROW 2014-2020.

Rolnik realizuje zobowiązanie ekologiczne od dnia 15 marca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie pierwszych płatności ekologicznych.

Wielkość powierzchni użytków rolnych objętych zobowiązaniem ekologicznym oraz miejsce realizacji tego zobowiązania nie podlegają zmianie w trakcie jego realizacji.

Rolnik realizujący zobowiązanie ekologiczne:

w ramach upraw sadowniczych, może po przeprowadzeniu zbioru w pierwszym roku i kolejnych latach realizacji zobowiązania ekologicznego dokonywać zmiany uprawianych roślin, miejsca ich uprawy, lub zmiany pakietów objętych tym zobowiązaniem oraz rozpocząć uprawę roślin w ramach Pakietów 1–3, 5 lub 7 na całej powierzchni użytków rolnych, na których dotychczas było realizowane to zobowiązanie lub na części tej powierzchni;

na trwałych użytkach zielonych po przeprowadzeniu zbioru w pierwszym roku i kolejnych latach realizacji zobowiązania ekologicznego rozpocząć uprawę roślin w ramach Pakietów 1–3, 5 lub 7 na całej powierzchni użytków rolnych, na których dotychczas było realizowane to zobowiązanie lub na części tej powierzchni;

w ramach małego gospodarstwa, rolnik może po przeprowadzeniu zbioru w pierwszym roku i kolejnych latach realizacji zobowiązania ekologicznego:

1.
 - a. dokonywać zmiany uprawianych roślin lub miejsca ich uprawy, objętych tym zobowiązaniem, w przypadku roślin wymienionych w części IV i VI tabeli załącznika nr 4 do rozporządzenia,
 - b. w przypadku uprawy roślin wymienionych w części IV i VI tabeli załącznika nr 4 do rozporządzenia rozpocząć uprawę roślin wymienionych w części I-III, V

i VII tabeli załącznika nr 4 do rozporządzenia na całej powierzchni użytków rolnych, na których dotychczas były uprawiane rośliny wymienione w części IV i VI tabeli załącznika nr 4 do rozporządzenia, lub na całej powierzchni,

- c. w przypadku trwałych użytków zielonych rozpocząć uprawę roślin wymienionych w załączniku nr 4 do rozporządzenia na całej powierzchni użytków rolnych, które dotychczas były trwałymi użytkami zielonymi, lub na części tej powierzchni

pod warunkiem, że mimo dokonania tych zmian są spełnione warunki przyznania płatności ekologicznych z tytułu realizacji tego zobowiązania ekologicznego.

Za zmianę wielkości obszaru objętego zobowiązaniem ekologicznym nie uznaje się wykorzystania przez rolnika części tego obszaru na potrzeby wypełnienia normy dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska GAEC 8, wymienionej w załączniku III do rozporządzenia 2021/2115 w zakresie minimalnego udziału powierzchni użytków rolnych wykorzystanej na elementy lub obszary nieprodukcyjne, rozumianej jako:

- a. grunty ugorowane, na których nie są stosowane środki ochrony roślin oraz nie jest prowadzona działalność rolnicza, w tym wypas i koszenie, w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia;
- b. grunty ugorowane z roślinami miododajnymi, na których nie są stosowane środki ochrony roślin oraz nie jest prowadzona działalność rolnicza, w tym wypas i koszenie, z wyjątkiem prowadzenia pasiek – w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia;
- c. pasy gruntów wzdłuż obrzeży lasu, o szerokości nie mniejszej niż 1 m i nie większej niż 20 m, na których nie są stosowane środki ochrony roślin oraz nie jest prowadzona działalność rolnicza, w tym wypas i koszenie, z wyjątkiem wypasu i koszenia w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia 31 grudnia.

Wykorzystanie części obszaru objętego zobowiązaniem ekologicznym na potrzeby spełnienia normy GAEC 8 nie będzie uznawane za zmianę zobowiązania w tym zmniejszenie powierzchni realizacji zobowiązania ekologicznego. Nie będą stosowane kary, ani nie zaistnieje obowiązek zwrotu płatności ekologicznych. Zgodnie z § 6 ust. 9 rozporządzenia ekologicznego WPR 2327 jeżeli w danym roku część powierzchni użytków rolnych objętych zobowiązaniem ekologicznym zostanie wykorzystana jako grunty ugorowane w celu wypełnienia normy GAEC 8:

- a. do użytków tych są przyznawane płatności ekologiczne z zastosowaniem stawki płatności określonej dla Pakietu 1. Uprawy rolnicze z zakończonym okresem konwersji.

Jeżeli w przypadku trwałych użytków zielonych we wniosku o przyznanie płatności ekologicznych rolnik zadeklaruje na tych użytkach realizację:

- a. Pakietu 1. Uprawy rolnicze z uprawą w siewie czystym z przeznaczeniem na materiał siewny jako uprawę roczną lub traw w siewie czystym z przeznaczeniem na materiał siewny jako uprawę wieloletnią, lub
- b. Pakietu 7. Uprawy paszowe na gruntach ornych z uprawą łąki przemiennej, mieszanki jednorocznej traw, mieszanki jednorocznej traw z bobowatymi drobnonasiennymi, mieszanki wieloletniej traw, mieszanki wieloletniej traw z bobowatymi drobnonasiennymi lub pastwiska przemiennego

uznaje się, że na gruntach tych jest realizowany Pakiet 8. Trwałe użytki zielone, a płatności ekologiczne do tych gruntów są przyznawane z zastosowaniem stawki płatności określonej dla tego pakietu.

Płatności ekologiczne do tego samego obszaru mogą być przyznane z tytułu realizacji tylko jednego zobowiązania ekologicznego.

Płatności ekologiczne do danego obszaru mogą być przyznane, jeżeli do tego obszaru rolnik nie ubiega się jednocześnie o przyznanie:

- płatności w ramach ekoschematów do obszarów z roślinami miododajnymi, do integrowanej produkcji roślin lub do biologicznej ochrony upraw lub płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych w ramach WPR 2023-2027;
- płatności w ramach ekoschematów do rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi z tytułu realizacji:
 - praktyki 1. Ekstensywne użytkowanie trwałych użytków zielonych z obsadą zwierząt lub
 - praktyki 7. Uproszczone systemy uprawy;
- płatności ekologicznych w ramach PROW 2014-2020;
- płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych w ramach PROW 2014-2020.

Płatności ekologiczne podlegają degresywności w zależności od powierzchni deklarowanej do płatności. w 2024 roku w ramach pakietu 1-9 stosowana będzie następująca degresywność:

- 100% stawki podstawowej – za powierzchnię od 0,10 ha do 50 ha;
- 75% stawki podstawowej – za powierzchnię powyżej 50 ha do 100 ha;
- 60% stawki podstawowej – za powierzchnię powyżej 100 ha.

Dodatkowo, jeżeli rolnik ubiega się również o przyznanie płatności ekologicznej w ramach pakietu 10. Premia za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą płatność za ten pakiet podlega degresywności w zależności od powierzchni deklarowanej do płatności w ramach wszystkich realizowanych pakietów 1-9. w 2024 roku w ramach pakietu 10 stosowana będzie następująca degresywność:

- 100% stawki podstawowej – za powierzchnię od 0,10 ha do 50 ha;
- 75% stawki podstawowej – za powierzchnię powyżej 50 ha do 100 ha;
- 60% stawki podstawowej – za powierzchnię powyżej 100 ha.

Wysokość płatności ekologicznych w danym roku ustala się jako iloczyn stawek płatności za hektar gruntu i powierzchni gruntów, do których przysługuje płatność ekologiczna, po uwzględnieniu zmniejszeń lub wykluczeń wynikających ze stwierdzonych nieprawidłowości lub niezgodności.

Wysokość stawek płatności ekologicznych dla poszczególnych pakietów określona jest w załączniku nr 8 do rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w formie płatności ekologicznych w ramach Planu Strategicznego dla wspólnej polityki rolnej na lata 2023-2027.

Zobowiązanie ekologiczne obejmuje użytki rolne:

- a. zadeklarowane we wniosku o przyznanie pierwszych płatności ekologicznych w ramach danego pakietu;
- b. spełniające warunki przyznania płatności ekologicznych;
- c. objęte obszarem zatwierdzonym w rozumieniu art. 2 pkt 19 ustawy o Planie Strategicznym (obszar spełniający warunki przyznania pomocy).

Płatności ekologiczne są przyznawane do:

1) gruntów ornych – w przypadku Pakietów 1–3, 5, 7 i 9, z tym że w przypadku gruntów ornych, na których jest prowadzona uprawa konopi włóknistych, do tych, w odniesieniu do których rolnik jednocześnie ubiega się o przyznanie płatności bezpośrednich, za ten sam rok, w odniesieniu do którego rolnik ubiega się o przyznanie płatności ekologicznych i o ile są spełnione warunki przyznania płatności bezpośrednich do tych gruntów;

2) trwałych użytków zielonych – w przypadku

- a. Pakietu 8 lub

- b. Pakietu 9 w przypadku trwałych użytków zielonych, lecz do powierzchni stanowiącej nie więcej niż 20% powierzchni użytków rolnych objętych zobowiązaniem ekologicznym w ramach tego pakietu,
 - c. Pakietu 7 i 9, jeżeli w trakcie realizacji tego pakietu grunty orne, na których jest uprawiana mieszanka wieloletnia traw albo mieszanka wieloletnia traw z bobowatymi drobnonasiennymi, stały się trwałymi użytkami zielonymi;
- 3) sadów, w których są uprawiane drzewa owocowe lub krzewy owocowe – w przypadku
- a. Pakietów 4, 6 i
 - b. Pakietu 9 w przypadku sadów do powierzchni stanowiącej nie więcej niż 20% powierzchni użytków rolnych objętych zobowiązaniem ekologicznym w ramach tego pakietu,
- 4) gruntów ornym, trwałych użytków zielonych i sadów, na których jest realizowane zobowiązanie ekologiczne, w przypadku Pakietu 10.

Jeżeli w trakcie realizacji zobowiązania ekologicznego w ramach Pakietu 1–8 w odniesieniu do danego gruntu zakończy się okres konwersji, płatności ekologiczne w danym roku są przyznawane do tego gruntu według stawek płatności określonych dla tych pakietów i odnoszących się do gruntów z zakończonym okresem konwersji.

W przypadku realizacji na gruntach w okresie konwersji Pakietu 1–8, płatności ekologiczne są przyznawane do tych gruntów z zastosowaniem stawek płatności dla tych pakietów i odnoszących się do takich gruntów, jednak nie dłużej niż przez pierwsze 3 lata realizacji zobowiązania ekologicznego, a w przypadku gdy okres konwersji dla tych gruntów jest dłuższy niż pierwsze 3 lata realizacji tego zobowiązania – płatności ekologiczne są przyznawane w wysokości ustalonej według stawek płatności określonych dla tych pakietów i odnoszących się do gruntów z zakończonym okresem konwersji.

Wysokość płatności ekologicznych przyznawanych do gruntów w okresie konwersji, na których rolnik realizuje Pakiet 1–8, a do których została mu przyznana pomoc finansowa na podstawie:

- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt objętej planem rozwoju obszarów wiejskich (Dz. U. poz. 1809, z późn. zm.) lub
- rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (Dz. U. poz. 262, z późn. zm.), lub
- rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2013 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (Dz. U. poz. 361, z późn. zm.), lub
- rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2018 r. poz. 1784 z późn. zm.)

ustala się z uwzględnieniem stawek płatności określonych dla tych pakietów odnoszących się do gruntów z zakończonym okresem konwersji.

W przypadku gdy w drugim lub w kolejnym roku realizacji zobowiązania ekologicznego:

- nie są spełnione warunki przyznania płatności ekologicznych lub

- rolnik nie złożył wniosku o przyznanie kolejnych płatności ekologicznych w ramach danego pakietu

uznaje się, że rolnik kontynuuje realizację podjętego zobowiązania ekologicznego, jeżeli grunty objęte tym zobowiązaniem znajdują się w posiadaniu rolnika.

Zgodnie z art. 22 ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027, jeżeli warunkiem przyznania pomocy jest posiadanie gruntu, pomoc jest przyznawana do gruntu, który w dniu 31 maja roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie pomocy, jest w posiadaniu podmiotu ubiegającego się o jej przyznanie na podstawie tytułu prawnego.

Płatność ekologiczna jest przyznawana:

- w ramach wszystkich pakietów, jeżeli rolnik prowadzi produkcję ekologiczną, co jest potwierdzone informacjami zawartymi w wykazie przekazywanym do Prezesa ARiMR z jednostki certyfikującej rolnictwo ekologiczne (zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1235 t.j.)
- w ramach Pakietu 1 i 9 w odniesieniu do gruntów, na których jest prowadzona uprawa konopi włóknistych, jeżeli rolnik ubiega się o przyznanie do tych gruntów płatności bezpośrednich, do tych gruntów w roku, w którym ubiega się o przyznanie płatności ekologicznej do tych gruntów i są spełnione warunki przyznania do nich płatności bezpośrednich;
- w ramach Pakietu 7 (Uprawy paszowe na gruntach ornych) warunkiem przyznania płatności ekologicznych jest posiadanie zwierząt wymienionych w ust. 1 załącznika nr 5 do rozporządzenia, takich jak: alpaki, bydło domowe oraz bawoły domowe, daniele, gęsi, indyki, jelenie szlachetne, kaczki, konie, kozy, króliki, kury, lamy, muły, osły, owce, perlice, przepiórki japońskie, strusie afrykańskie, świnie.
- przy ustalaniu wysokości płatności ekologicznych w przypadku Pakietu 7 uwzględnia się powierzchnię gruntów, do których przysługują płatności ekologiczne w ramach tych pakietu, nie większą niż powierzchnia ustalona jako iloraz liczby zwierząt, przeliczonych na DJP i współczynnika 0,3.
- w ramach Pakietu 8 (Trwałe użytki zielone) warunkiem przyznania płatności ekologicznych jest posiadanie zwierząt wymienionych w ust. 2 załącznika nr 5 do rozporządzenia, takich jak: alpaki, bydło domowe oraz bawoły domowe, daniele, gęsi, jelenie szlachetne, konie, kozy, króliki, lamy, muły, osły, owce.
- przy ustalaniu wysokości płatności ekologicznych w przypadku Pakietu 8 uwzględnia się powierzchnię gruntów, do których przysługują płatności ekologiczne w ramach tych pakietu, nie większą niż powierzchnia ustalona jako iloraz liczby zwierząt, przeliczonych na DJP i współczynnika 0,3.
- w ramach Pakietu 9 (Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi) warunkiem przyznania płatności ekologicznych jest posiadanie zwierząt wymienionych:
- w ust. 1 załącznika nr 5 do rozporządzenia, takich jak: alpaki, bydło domowe oraz bawoły domowe, daniele, gęsi, indyki, jelenie szlachetne, kaczki, konie, kozy, króliki, kury, lamy, muły, osły, owce, perlice, przepiórki japońskie, strusie afrykańskie, świnie – w odniesieniu do gruntów, na których uprawiane są rośliny wymienione w części VII tabeli załącznika nr 4 do rozporządzenia;
- w ust. 2 załącznika nr 5 do rozporządzenia, takich jak: alpaki, bydło domowe oraz bawoły domowe, daniele, gęsi, jelenie szlachetne, konie, kozy, króliki, lamy, muły,

osły, owce – w odniesieniu trwałych użytków zielonych objętych zobowiązaniem w ramach tego pakietu,

- przy ustalaniu wysokości płatności ekologicznych w przypadku Pakietu 9 uwzględnia się powierzchnię gruntów, do których przysługują płatności ekologiczne w ramach tych pakietu, nie większą niż powierzchnia ustalona jako iloraz liczby zwierząt, przeliczonych na DJP i współczynnika 0,3.
- w przypadku Pakietu 7, 8, 9 jeżeli rolnik nie spełnia warunku przyznania płatności jakim jest posiadanie zwierząt, płatności ekologiczne mogą mu zostać przyznane, w przypadku gdy warunek taki spełnia łącznie co najmniej z jednym innym rolnikiem ubiegającym się o przyznanie płatności ekologicznych, którego grunty, do których ubiega się o przyznanie tych płatności są położone na terenie tej samej gminy lub gminy z nią sąsiadującej.
- w ramach Pakietu 10 (Premia za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą) warunkiem przyznania płatności ekologicznych jest posiadanie zwierząt wymienionych w ust. 1 załącznika nr 5 do rozporządzenia, takich jak: alpaki, bydło domowe oraz bawoły domowe, daniele, gęsi, indyki, jelenie szlachetne, kaczki, konie, kozy, króliki, kury, lamy, muły, osły, owce, perlice, przepiórki japońskie, strusie afrykańskie, świnie, których liczba, w przeliczeniu na DJP, wynosi co najmniej 0,3 DJP oraz nie więcej niż 1,5 DJP na hektar wszystkich użytków rolnych w gospodarstwie oraz realizuje zobowiązanie ekologiczne w ramach innego pakietu (Pakietu 1-9).
- w przypadku zwierząt tj. daniele lub jelenie (wobec których rolnik lub jego małżonek, nie dokonali wymaganych na podstawie przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt zgłoszeń do komputerowej bazy danych) rolnikowi może zostać przyznana płatność w ramach pakietu 7 lub 8 lub 9 lub 10, jeżeli zwierzęta te były w posiadaniu rolnika lub jego małżonka w okresie od dnia 15 marca 2024 r. do dnia 14 marca 2025 r. i rolnik złoży oświadczenie do kierownika biura powiatowego Agencji w terminie od dnia 15 marca 2025 r. do dnia 21 marca 2025 r. na formularzu udostępnionym przez Agencję;
- w przypadku zwierząt tj. daniele lub jelenie (wobec których rolnik lub jego małżonek, nie dokonali wymaganych na podstawie przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt zgłoszeń do komputerowej bazy danych) rolnikowi może zostać przyznana płatność w ramach pakietu 7 lub 8 lub 9, jeżeli zwierzęta te były w posiadaniu innego rolnika, z którym rolnik tworzy grupę rolników lub jego małżonka w okresie od dnia 15 marca 2024 r. do dnia 14 marca 2025 r. i rolnik złoży oświadczenie do kierownika biura powiatowego Agencji w terminie od dnia 15 marca 2025 r. do dnia 21 marca 2025 r. na formularzu udostępnionym przez Agencję;

wyrażając zgodę, o której mowa powyżej, użyczający zwierzęta podaje numery identyfikacyjne zwierząt objętych przedmiotową zgodą.

- w ramach Pakietu 4, 5, 6 minimalna obsada wskazana jest w załączniku nr 7 do rozporządzenia ekologicznego, w którym określona jest minimalna obsada drzew, krzewów i niektórych upraw jagodowych w ramach Pakietu 4. Uprawy sadownicze, Pakietu 5. Uprawy jagodowe i Pakietu 6. Ekstensywne uprawy sadownicze, z tym że w przypadku sadów mających co najmniej 12 lat minimalna obsada drzew wynosi 125 szt./ha i co najmniej 90 % tych drzew jest uprawianych nie krócej niż 12 lat.

➤ **Nadzwyczajne wsparcie finansowe w sektorze owoców i warzyw oraz sektorze wina dotkniętym niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi**

Na dzień 17-10-2024 do Biura Powiatowego ARiMR w Kraśniku wpłynęło 1719 wniosków o przyznanie płatności.

Kto może ubiegać się o przyznanie pomocy

O przyznanie pomocy może ubiegać się producent rolny:

- który poniósł szkody w uprawie owoców takich jak: agrest, aronia, porzeczka, brzoskwinia, czereśnia, grusza, inne owoce jagodowe, jabłoń, morela, orzech włoski, śliwa, wiśnia, borówka, jeżyna, malina, truskawka, winorośl;
- szkody były spowodowane wystąpieniem przymrozków wiosennych w okresie od 15 kwietnia 2024 r. do 30 kwietnia 2024 r.; lub gradu w okresie od 1 maja 2024 r. do 31 maja 2024 r.;
- szkody w roślinnej produkcji rolnej wynoszą powyżej 30 % średniej rocznej roślinnej produkcji z lat 2021-2023 albo z trzech lat w okresie 2019-2023, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej wielkości tej produkcji;
- który w 2024 r. złożył wniosek o przyznanie płatności bezpośrednich i zadeklarował w tym wniosku powierzchnię co najmniej jednej z upraw, których dotyczy pomoc a powierzchnia działki rolnej, na której prowadzi tę uprawę, wynosi co najmniej 0,1 ha;
- który wyrazi zgodę na elektroniczną wymianę korespondencji.

Kiedy i gdzie należy złożyć wniosek

Wniosek o nadzwyczajne wsparcie wraz z załącznikami można złożyć za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR, za pośrednictwem formularza udostępnionego na stronie internetowej ARiMR w Platformie Usług Elektronicznych (PUE) w terminie od 1 października 2024 r. do 22 października 2024 r.

Wniosek złożony po terminie nie będzie rozpatrywany.

Zmiany do wniosku można składać w terminie składania wniosków.

Terminy na złożenie wniosku oraz zmian do wniosku nie podlegają przywróceniu.

Załączniki składane wraz z wnioskiem

Do wniosku należy dołączyć:

- kopię protokołu oszacowania szkód, w odniesieniu do wystąpienia gradu w okresie od 1 maja 2024 r. do 31 maja 2024 r. lub wystąpienia przymrozków wiosennych w okresie od 15 kwietnia 2024 r. do 30 kwietnia 2024 r.;
- kopię umowy ubezpieczenia - jeżeli ta umowa została zawarta.

Wysokość pomocy i termin jej wypłaty

Pomoc zostanie wypłacona w oparciu o decyzję w sprawie przyznania pomocy wydaną przez kierownika biura powiatowego ARiMR.

Wydanie decyzji nastąpi do 6 grudnia 2024 r.

Wypłata płatności potrwa do 31 grudnia 2024 r.

Płatność będzie pomniejszana o kwotę równą 65% odszkodowania wypłaconego na podstawie umowy ubezpieczenia z tytułu szkód spowodowanych gradem i przymrozkami wiosennymi.

W przypadku gdy kwota nadzwyczajnego wsparcia wynikająca ze wszystkich wniosków złożonych przez producentów rolnych, którym przysługuje pomoc, przekroczy sumę kwoty przeznaczonej na wypłatę tej pomocy, do obliczenia wysokości pomocy będzie stosowany współczynnik korygujący.

Stawki pomocy

GRUPY UPRAW	STRATA PLONU WYNOŚI:		
	co najmniej 40% i mniej niż 55%	co najmniej 55% i mniej niż 70%	co najmniej 70%
Grupa I: agrest, aronia, porzeczka.	1500 zł/ha	2000 zł/ha	3000 zł/ha
Grupa II: brzoskwinia, czereśnia, grusza, inne owoce jagodowe, jabłoń, morela, orzech włoski, śliwa, wiśnia.	2500 zł/ha	3500 zł/ha	5000 zł/ha
Grupa III: borówka, jeżyna, malina, truskawka, winorośl.	3000 zł/ha	4000 zł/ha	6000 zł/ha

➤ **Pomoc dla rolników poszkodowanych przez grad, deszcz nawalny, przymrozki wiosenne i huragan**

Dobiegają końca prace legislacyjne dotyczące wprowadzenia przepisów dotyczących pomocy dla producenta rolnego, w którego gospodarstwie rolnym powstały szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem do dnia 10 września 2024 r. gradu, deszczu nawalnego, przymrozków wiosennych i huraganu w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, które zostały oszacowane przez komisję i które spowodowały szkody w wysokości powyżej 30 proc. średniej rocznej produkcji roślinnej.

Stawki pomoc będą wynosiły od 1000 zł/ha do 3000 zł/ha uszkodzonej uprawy.

Wniosek o pomoc producent rolny będzie mógł złożyć do 15 listopada 2024 r. do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

➤ **Producenci pszenicy, żyta, jęczmienia, pszenżyta lub mieszanek zbożowych, którzy sprzedali ziarno między 1 stycznia a 31 maja 2024 r. mogli się ubiegać o wsparcie w naborze, który zakończył się 5 czerwca 2024 r. Wnioski złożyło ponad 187 tys. rolników – zapotrzebowanie na pomoc przekroczyło budżet, w związku z czym trzeba było zastosować współczynnik korygujący (0,92). 12 lipca 2024 r. ARiMR rozpoczęła wydawanie decyzji o przyznaniu pomocy i przekazywanie środków na konta rolników.**

Do Biura Powiatowego w Kraśniku wpłynęło 2148 wniosków, wypłacone wsparcie wynosi 12 317 931,85 zł.

Pomoc była przeznaczona dla rolników, którzy między 1 stycznia a 31 maja 2024 r. sprzedali pszenicę, żyto, jęczmień, pszenżyto lub mieszanki zbożowe podmiotom prowadzącym działalność w zakresie obrotu zbożami, skupu lub przetwórstwa zbóż lub podmiotom skupującym zboża w związku z prowadzoną przez nie produkcją zwierzęcą. Oprócz tego starający się o to wsparcie powinni byli w 2023 r. złożyć wniosek o dopłaty bezpośrednio, a prowadzone przez nich gospodarstwo musi spełniać kryterium mikro-, małego albo średniego przedsiębiorstwa. Suma powierzchni upraw, do których może być przyznana pomoc, nie może

przekroczyć 300 ha. Gdy o wsparcie ubiega się spółdzielnia produkcji rolnej albo spółdzielnia rolników, limit ustala się na jej wniosek, jako iloczyn 300 oraz liczby członków danej spółdzielni.

Budżet przeznaczony na dopłaty do zbóż to 2,1 mld zł. Złożono ponad 187 tys. wniosków, co oznacza, że konieczne było ustalenie współczynnika korygującego. Wynosi on 0,92.

Wysokość dopłat zależy od tego, w jakim przedziale czasowym doszło do sprzedaży ziarna i jego gatunku. w przypadku rolników, którzy sprzedali zboże między 1 stycznia a 10 marca 2024 r. stawki wynoszą:

- 1080 zł/ha pszenicy;
- 740 zł/ha żyta, jęczmienia, pszenżyta lub mieszanek zbożowych.

Natomiast gdy rolnik sprzedał swoje zboże pomiędzy 11 marca a 31 maja 2024 r. stawki wynoszą:

- 1620 zł/ha pszenicy;
- 1110 zł/ha żyta, jęczmienia, pszenżyta lub mieszanek zbożowych.

Kwota pomocy, którą może otrzymać rolnik, wyliczana jest na podstawie dwóch algorytmów:

- powierzchnię upraw zbóż (pszenicy, żyta, jęczmienia, pszenżyta lub mieszanek zbożowych) wynikającą z wniosku o płatności bezpośrednio złożonego w 2023 roku mnoży się przez stawkę pomocy;
- liczbę ton sprzedanych zbóż, wynikająca z faktur lub kopii faktur lub ich duplikatów potwierdzających taką transakcję w danym okresie dzieli się przez 5,4 dla pszenicy lub 3,7 dla pozostałych zbóż objętych wsparciem – wynik tego działania mnożony jest przez stawkę pomocy.

W obu przypadkach wynik należy pomnożyć przez współczynnik korygujący, a niższa z kwot wyliczonych na podstawie tych dwóch metod będzie tą, którą otrzyma rolnik.

➤ **Material siewny. Pomoc de minimis. Kampania 2024**

Do Biura Powiatowego w Kraśniku wpłynęło 273 wniosków.

Dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany lub ekologicznego materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany - KAMPANIA 2024

Termin naboru

W terminie **od dnia 25.05.2024 r. do dnia 10.07.2024 r.** Agencja prowadzi nabór wniosków o przyznanie dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany lub ekologicznego materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany mającej charakter pomocy de minimis w rolnictwie.

Składanie wniosków

Wnioski wraz z wymaganymi załącznikami należy składać do kierownika Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta rolnego.

Wnioski można złożyć bezpośrednio w kancelarii Biura Powiatowego, przekazać za pośrednictwem platformy ePUAP, platformy mObywatel lub wysłać za pośrednictwem wyznaczonego operatora publicznego (Poczta Polska) przesyłką rejestrowaną na adres BP ARiMR właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę wnioskodawcy

Beneficjenci programu

Beneficjentami programu mogą być producenci rolni, w rozumieniu ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz

ewidencji wniosków o przyznanie płatności, którzy zużywają do siewu lub sadzenia materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany.

Przedmiot dopłaty

Dopłaty udziela się do powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany lub ekologicznym materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany gatunków roślin uprawnych określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów.

Wysokość pomocy ustala się jako iloczyn deklarowanej przez rolnika we wniosku powierzchni upraw i stawki dopłaty.

Dopłatami nie są objęte uprawy przeznaczone na przedplon lub poplon.

Stawki dopłaty

Stawki dopłat określone są w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie stawek dopłat do 1 ha powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany lub ekologicznym materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany i wynoszą:

- dla materiału siewnego konwencjonalnego:

- 65 zł - w przypadku zbóż i mieszanek zbożowych lub mieszanek pastewnych;
- 115 zł - w przypadku roślin strączkowych;
- 350 zł - w przypadku ziemniaków.

- dla materiału siewnego ekologicznego:

- 78 zł - w przypadku zbóż i mieszanek zbożowych lub mieszanek pastewnych;
- 138 zł - w przypadku roślin strączkowych;
- 420 zł - w przypadku ziemniaków.

Gatunki roślin uprawnych objęte dopłatami

Dopłatami z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany obejmuje się materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany lub ekologiczny materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany następujących gatunków roślin uprawnych:

1. Zboża: jęczmień, owies (nagi, szorstki, zwyczajny), pszenica (twarda, zwyczajna, orkisz), pszenżyto, żyto;
2. Rośliny strączkowe: bobik, groch siewny (odmiany roślin rolniczych), łubin (biały, wąskolistny, żółty), soja, wyka siewna;
3. Ziemniak.

Minimalna ilość materiału siewnego

Minimalna ilość materiału siewnego jaka powinna być użyta do obsiania lub obsadzenia 1 ha powierzchni gruntów ornych, określona jest w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 maja 2013 r. w sprawie minimalnej ilości materiału siewnego, jaka powinna być użyta do obsiania lub obsadzenia 1 ha powierzchni gruntów ornych, wynosi w przypadku:

1. odmiany populacyjnej pszenicy zwyczajnej – 150 kg;
2. odmiany mieszańcowej pszenicy zwyczajnej – 70 kg albo 1,7 jednostki siewnej;
3. pszenicy twardej – 150 kg;
- 3a) pszenica orkisz – 200 kg;
4. odmiany populacyjnej żyta – 90 kg albo 2 jednostki siewne;
5. odmiany syntetycznej żyta – 80 kg;
6. odmiany mieszańcowej żyta – 60 kg albo 1,7 jednostki siewnej;
7. odmiany populacyjnej jęczmienia – 130 kg;
8. odmiany mieszańcowej jęczmienia – 90 kg albo 2 jednostki siewne;

9. pszenżyta – 150 kg;
10. owsa zwyczajnego – 150 kg;
11. owsa nagiego – 120 kg;
12. owsa szorstkiego – 80 kg;
13. łubinu (żółtego, wąskolistnego lub białego) – 150 kg;
14. grochu siewnego (odmiany roślin rolniczych) – 200 kg;
15. bobiku – 270 kg;
16. wyki siewnej – 80 kg;
17. soi – 120 kg;
18. ziemniaka – 2000 kg;
19. mieszanek zbożowych lub mieszanek pastewnych sporządzonych z materiału siewnego gatunków lub odmian roślin zbożowych lub pastewnych wymienionych w pkt 1-17 – 140 kg;

mieszanek zbożowych sporządzonych z materiału siewnego odmian pszenicy orkisz – 200 kg.

Warunki uzyskania dopłaty

O przyznanie dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany lub ekologicznego materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany może ubiegać się producent rolny, który:

1. Posiada działki rolne, na których uprawia się gatunki roślin uprawnych objęte dopłatami, o łącznej powierzchni nie mniejszej niż 1 ha, przy czym za działkę rolną uważa się zwarty obszar gruntu rolnego, będącego użytkiem rolnym obejmujący nie więcej niż jedną grupę upraw, o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha, wchodzący w skład gospodarstwa rolnego;
2. Zużył do siewu lub sadzenia materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany lub ekologiczny materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany na gruntach rolnych będących w jego posiadaniu:

- materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany lub ekologiczny materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany został wytworzony:
 - przez przedsiębiorcę wpisanego do ewidencji przedsiębiorców, o której mowa w przepisach o nasiennictwie, lub
 - w gospodarstwie rolnym posiadanym przez rolnika wpisanego do ewidencji rolników, o której mowa w przepisach o nasiennictwie, lub
- materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany lub ekologiczny materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany został zakupiony:
 - od przedsiębiorcy wpisanego do ewidencji przedsiębiorców prowadzących obrót materiałem siewnym, o której mowa w przepisach o nasiennictwie, albo
 - od rolnika prowadzącego obrót materiałem siewnym wytworzonym w posiadanym gospodarstwie rolnym, wpisanego do ewidencji rolników, o której mowa w przepisach o nasiennictwie, albo

od podmiotu prowadzącego obrót materiałem siewnym na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Limit pomocy

Całkowita kwota pomocy **de minimis** przyznana jednemu producentowi rolnemu **nie może przekroczyć wysokości 20 000 euro w okresie trzech lat podatkowych (obrotowych)**.

Przy czym jeśli producent rolny jest powiązany osobowo lub kapitałowo z innym/i podmiotem/ami to limit 20 000 euro należy odnieść do „jednego przedsiębiorstwa” w rozumieniu art. 2 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013.

➤ **Premie dla młodych rolników I.11- nabór od 19 czerwca do 2 września 2024 r.**

Przedmiot naboru wniosków o przyznanie pomocy

- 1) Pomoc przyznaje się na rozpoczęcie i rozwój działalności rolniczej w gospodarstwie przez młodych rolników w zakresie wytwarzania nieprzetworzonych produktów rolnych lub przygotowania do sprzedaży nieprzetworzonych produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie,
- 2) w ramach interwencji będą wspierane inwestycje w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne zrealizowane od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy.
- 3) w ramach inwestycji w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, uwzględnia się przede wszystkim następujące kategorie inwestycji:
 - a) inwestycje budowlane związane z budynkami lub budowlami wykorzystywanymi do wytwarzania nieprzetworzonych produktów rolnych lub przygotowania ich do sprzedaży;
 - b) zakup nieruchomości rolnych;
 - c) zakup stada podstawowego zwierząt gospodarskich;
 - d) inwestycje w nasadzenia trwałe w sadach i na plantacjach wieloletnich;
 - e) zakup nowych maszyn, urządzeń, wyposażenia, sprzętu, w tym sprzętu komputerowego, pojazdów służących wsparciu wytwarzania nieprzetworzonych produktów rolnych lub przygotowania ich do sprzedaży;
 - f) zakup wartości niematerialnych i prawnych służących wsparciu wytwarzania nieprzetworzonych produktów rolnych lub przygotowania ich do sprzedaży, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż 1 rok (między innymi programy komputerowe).

3. Podmioty uprawnione do ubiegania się o przyznanie pomocy

- 1) Wnioski o przyznanie pomocy mogą składać osoby fizyczne, które:
 - a) w dniu złożenia wniosku mają ukończone 18 lat i mają nie więcej niż 40 lat (nieukończone 41 lat);
 - b) rozpoczęły prowadzenie działalności rolniczej nie wcześniej niż w okresie 24 miesięcy przed dniem złożenia wniosku albo nie rozpoczęły jeszcze prowadzenia działalności rolniczej;
 - c) posiadają numer identyfikacyjny nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
 - d) posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe lub umiejętności przydatne do prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie jako kierujący albo zobowiążą się do ich uzupełnienia, z wyłączeniem stażu pracy, w okresie 3 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy i rozpoczną uzupełnianie kwalifikacji (wykształcenia) najpóźniej w terminie 12 miesięcy od dnia przyznania pomocy;
 - e) złożyły biznesplan, spełniający warunki określone w Regulaminie naboru wniosków oraz zobowiążą się do zrealizowania tego biznesplanu w terminie nie dłuższym niż 3 pełne lata kalendarzowe następujące po roku wyjściowym niezależnie od daty zawarcia umowy.
- 2) Pomoc przysługuje tylko raz na osobę i gospodarstwo wskazane w biznesplanie dla roku wyjściowego i docelowego, z wyjątkiem przypadków wymiany gruntów, śmierci

poprzedniego beneficjenta, rezygnacji z pomocy lub zwrotu 100% kwoty wypłaconej pomocy.

4. Kwota pomocy, o którą można się ubiegać

- 1) Pomoc przyznaje się w formie płatności ryczałtowej (premi) w kwocie 200 tys. zł
- 2) Pomoc jest wypłacana beneficjentowi w dwóch ratach:
 - a) pierwsza rata wynosi 70% kwoty przyznanej pomocy, tj. 140 tys. zł,
 - b) druga rata wynosi 30% kwoty pomocy, tj. 60 tys. zł;

5. Termin i sposób składania wniosków

- 1) Wnioski o przyznanie pomocy można składać w terminie **od dnia 19 czerwca 2024 r. do dnia 2 września 2024 r.** włącznie (pierwotny termin do 16 sierpnia).
- 2) Wnioski o przyznanie pomocy można składać wyłącznie drogą elektroniczną za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji, poprzez Platformę Usług Elektronicznych ARiMR (PUE).

6. Szczegółowe warunki przyznania pomocy określa „Regulamin naboru wniosków o przyznanie pomocy w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 dla interwencji I.11 Premie dla młodych rolników dla naboru przeprowadzonego w 2024 r.” - opublikowany powyżej

7. Ogólna pula środków przeznaczona na interwencję I.11 Premie dla młodych rolników, w ramach naboru objętego niniejszym ogłoszeniem

Limit środków finansowych, do którego ARiMR może przyznać pomoc w ramach naboru wynosi 811 mln zł.

➤ Rozwój małych gospodarstw I.10.5 - wnioski od 25 lipca do 20 września 2024 r.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ogłasza¹ nabór wniosków o przyznanie pomocy w zakresie interwencji **I.10.5 Rozwój małych gospodarstw**

1. Nazwa podmiotu właściwego w sprawie o przyznanie pomocy Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

2. Przedmiot naboru wniosków o przyznanie pomocy

- 1) Pomoc przyznaje się na operację zapewniającą zwiększenie orientacji rynkowej gospodarstwa w wyniku jego restrukturyzacji w obszarze:
 - a) produkcji ekologicznej lub produkcji ekologicznej i przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie metodami ekologicznymi, lub
 - b) rozpoczynania działalności w zakresie wprowadzania żywności (tylko produktów rolnych) na rynek w ramach KŁD (RHD, sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie).
- 2) Wspierane są inwestycje materialne i niematerialne służące do prowadzenia produkcji rolnej, w tym ekologicznej, i przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie lub rozpoczynania działalności w zakresie wprowadzania żywności (tylko produktów rolnych) na rynek w ramach KŁD, w tym:
 - a) inwestycje budowlane;
 - b) wyposażenie budynków lub budowli;
 - c) zakup nowych maszyn, urządzeń i sprzętu, w tym sprzętu komputerowego;
 - d) wartości niematerialne i prawne.
- 3) Pomoc przyznaje się na operację:
 - a) obejmującą wyłącznie inwestycje związane bezpośrednio z obszarami wsparcia, których dotyczy operacja;

- b) która nie spowoduje wzrostu produkcji, dla której brak jest rynku zbytu;
- c) która jest w sposób racjonalny dostosowana do zasobów gospodarstwa oraz planowanej koncepcji zmian w gospodarstwie;
- d) spełniającą wymagania określone przepisami prawa mającymi zastosowanie do inwestycji realizowanych w ramach operacji.

4) Pomoc przyznaje się na operację, w wyniku realizacji której nastąpi wzrost wartości sprzedaży brutto produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie, w tym żywności w ramach KŁD, co najmniej o 30% w stosunku do ustalonej dla gospodarstwa wartości przychodu bazowego i nie mniej niż do poziomu odpowiadającego równowartości minimalnego wynagrodzenia w roku, w którym złożono wniosek o przyznanie pomocy.

3. Podmioty uprawnione do ubiegania się o przyznanie pomocy

- 1) Pomoc przyznaje się rolnikowi, który spełnia definicję mikroprzedsiębiorstwa, małego lub średniego przedsiębiorstwa (MŚP), zgodnie z kryteriami o których mowa w załączniku i do rozporządzenia Komisji (UE) 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.
- 2) Pomoc przyznaje się, jeżeli rolnik jest posiadaczem gospodarstwa, które:
 - a) ma powierzchnię użytków rolnych nie większą niż 300 ha;
 - b) w roku wyjściowym jest małym gospodarstwem, tzn. gospodarstwem o wielkości ekonomicznej poniżej 25 tys. euro.
- 3) Ustalając powierzchnię użytków rolnych oraz wielkość ekonomiczną gospodarstwa będącego w posiadaniu rolnika, uwzględnia się użytki rolne wchodzące w skład gospodarstwa w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy.
- 4) Wielkość ekonomiczna gospodarstwa jest ustalana na podstawie całkowitej rocznej standardowej produkcji gospodarstwa wyrażonej w euro.
- 5) Pomoc przyznaje się, jeżeli rolnik prowadzi działalność rolniczą, z której uzyskał przychód ze sprzedaży produktów rolnych wytworzonych w gospodarstwie w wysokości nie mniejszej niż 5 tys. zł i działalność ta nie jest prowadzona wyłącznie w celach naukowo-badawczych.
- 6) w przypadku ubiegania się o pomoc na operację dotyczącą produkcji ekologicznej w gospodarstwie prowadzącym produkcję ekologiczną, wysokość przychodu określa się uwzględniając przychody ze sprzedaży produktów wytworzonych metodami ekologicznymi, tj. produktów ekologicznych lub produktów w okresie konwersji.
- 7) Warunek dotyczący rozpoczynania działalności w zakresie wprowadzania produktów rolnych na rynek w ramach KŁD uznaje się za spełniony, jeżeli w okresie 24 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy rolnik nie był zarejestrowany we właściwym organie Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub Inspekcji Weterynaryjnej w związku z rozpoczęciem działalności w ww. zakresie.

4. Kwota pomocy, o którą można się ubiegać

- 1) Pomoc przyznaje się w formie płatności ryczałtowej w kwocie 120 tys. zł.
- 2) Pomoc jest wypłacana beneficjentowi w dwóch ratach:
 - a) pierwsza rata wynosi 80% kwoty przyznanej pomocy, tj.:
 - 96 tys. zł – dla gospodarstw rozpoczynających działalność w zakresie wprowadzania produktów na rynek w ramach KŁD oraz gospodarstw prowadzących produkcję ekologiczną,
 - b) druga rata wynosi 20% kwoty pomocy, tj.:
 - 24 tys. zł – dla gospodarstw rozpoczynających działalność w zakresie wprowadzania

produktów na rynek w ramach KŁD oraz gospodarstw prowadzących produkcję ekologiczną.

5. Termin i sposób składania wniosków

- 1) Wnioski o przyznanie pomocy można składać w terminie od dnia 25 lipca 2024 r. do dnia 20 września (pierwotny termin 22 sierpnia 2024 r.) włącznie.
- 2) Wnioski o przyznanie pomocy można składać wyłącznie drogą elektroniczną za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji, poprzez Platformę Usług Elektronicznych ARiMR (PUE).

6. Szczegółowe warunki przyznania pomocy

W ramach interwencji I.10.5 Rozwój małych gospodarstw objętych niniejszym ogłoszeniem, szczegółowe warunki przyznania pomocy określa „Regulamin naboru wniosków o przyznanie pomocy w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 dla interwencji I.10.5 Rozwój małych gospodarstw” opublikowany na stronie Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa:

<https://www.gov.pl/web/arimr>

7. Narzędzie do oceny ekonomicznej gospodarstwa rolnego opracowane przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej- Państwowy Instytut Badawczy:

- link do strony IERiGŻ-PIB - [otwórz](#)
- link do narzędzia do oceny ekonomicznej gospodarstwa - [otwórz](#)

8. Ogólna pula środków przeznaczona na interwencję I.10.5 Rozwój małych gospodarstw, w ramach naboru objętego niniejszym ogłoszeniem

Limit środków finansowych, do którego ARiMR może przyznać pomoc w ramach naboru wynosi 235 mln PLN.

- Działanie M17 Zarządzanie ryzykiem - dopłaty do składek ubezpieczenia od strat spowodowanych chorobami zwierząt

Nabór wniosków: 1 sierpnia - 30 sierpnia 2024 r. Poprzednie nabory wniosków odbyły się w dniach: • 18 stycznia - 15 marca 2024 r. • 24 maja - 21 czerwca 2023 r. • 30 września - 31 października 2022 r. • 1 grudnia - 30 grudnia 2022 r.

WARUNKI PRYZNAWANIA POMOCY:

O przyznanie pomocy może starać się producent rolny, który m.in.:

- posiada numer identyfikacyjny nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności,
- jest posiadaczem samoistnym lub zależnym nieruchomości, na której prowadzi działalność rolniczą w zakresie produkcji drobiu, bydła lub świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- w ramach prowadzonej działalności rolniczej posiada umowę ubezpieczenia drobiu, bydła lub świń od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych salmonellą (okres objęty ubezpieczeniem rozpoczynający się nie wcześniej niż w dniu 1 kwietnia 2022 r.), z której wynika, że ubezpieczył co najmniej:
 - 1000 sztuk kurcząt rzeźnych lub
 - 1000 sztuk gęsi rzeźnych, lub
 - 1000 sztuk indyków rzeźnych, lub
 - 1000 sztuk drobiu nieśnego, lub
 - 4 sztuki bydła, lub
 - 14 sztuk świń;

- zapłacił składkę z tytułu ubezpieczenia wynikającą z umowy ubezpieczenia a w przypadku gdy zgodnie z umową ubezpieczenia składka ma być opłacana w ratach - zapłacił wszystkie raty wynikające z tej umowy ubezpieczenia z terminem płatności do dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy,
- temu producentowi rolnemu nie przyznano na podstawie odrębnych przepisów dopłaty do składki z tytułu ubezpieczenia wynikającej z umowy ubezpieczenia,

W przypadku producenta rolnego podlegającego wpisowi do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1467 z późn. zm.), pomoc jest przyznawana, jeżeli poza ww. warunkami, producent rolny jest wpisany do tego rejestru co najmniej od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.

W przypadku przedsiębiorcy zagranicznego będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną posiadającą zdolność prawną, który wykonuje działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach oddziału, pomoc jest przyznawana jeżeli poza ww. warunkami, jego oddział jest wpisany do rejestru przedsiębiorców w KRS co najmniej od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.

W przypadku producenta rolnego będącego wspólnikiem spółki cywilnej pomoc jest przyznawana, jeżeli numer identyfikacyjny został nadany spółce, a ponadto gdy:

- nieruchomość, na której jest prowadzona działalność rolnicza w zakresie produkcji drobiu, bydła lub świń, stanowi przedmiot najmu, dzierżawy, użyczenia albo producent rolny ma inny tytuł prawny do władania tą nieruchomością co najmniej od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia,
- w ramach umowy spółki cywilnej jest prowadzona działalność rolnicza w zakresie produkcji drobiu, bydła lub świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- każdy ze wspólników będący osobą prawną podlegający wpisowi do rejestru przedsiębiorców w KRS, z wyłączeniem przedsiębiorcy zagranicznego będącego osobą prawną, albo będący spółką osobową w rozumieniu art. 4 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych jest wpisany do tego rejestru co najmniej od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia,
- oddział każdego przedsiębiorcy zagranicznego będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną posiadającą zdolność prawną, który wykonuje działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach tego oddziału i podlega wpisowi do rejestru przedsiębiorców w KRS, jest wpisany do tego rejestru co najmniej od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.

FORMA i WYSOKOŚĆ POMOCY:

Pomoc przyznaje się w formie **dopłaty do składki z tytułu ubezpieczenia** drobiu, bydła lub świń od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych salmonellą na okres objęty ubezpieczeniem rozpoczynający się nie wcześniej niż w dniu 1 kwietnia 2022 r.

Pomoc przyznawana jest w **wysokości 70% zapłaconej kwoty składki z tytułu ubezpieczenia**, jeżeli z umowy ubezpieczenia wynika, że **wypłata odszkodowania nastąpi w przypadku wystąpienia szkód w wysokości przekraczającej 20% wyrażonej w złotych wartości:**

1.

1. średniej rocznej produkcji ubezpieczanych zwierząt z trzech ostatnich lat poprzedzających rok, w którym została zawarta umowa ubezpieczenia, albo z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym została

- zawarta umowa ubezpieczenia, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej wartości produkcji, ustalonej na podstawie danych rachunkowych lub dokumentów potwierdzających wartość prowadzonej produkcji drobiu, bydła lub świń w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej, albo
2. produkcji drobiu, bydła lub świń zadeklarowanej w umowie ubezpieczenia przez producenta rolnego – w przypadku, gdy działalność rolnicza w zakresie produkcji drobiu, bydła lub świń nie była prowadzona w okresie poprzedzającym rok zawarcia umowy ubezpieczenia.

WNIOSEK o PRYZNANIE POMOCY:

Wniosek o przyznanie pomocy składa się do kierownika biura powiatowego Agencji **właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta rolnego wskazane w ewidencji producentów**, o której mowa w przepisach o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.

Wniosek o przyznanie pomocy składa się na formularzu udostępnionym przez Agencję na stronie internetowej. Można go złożyć osobiście lub przez osobę upoważnioną, przesyłką nadaną w placówce pocztowej operatora wyznaczonego lub pocztą kurierską. Wniosek o przyznanie pomocy może być również złożony w formie dokumentu elektronicznego na elektroniczną skrzynkę podawczą Agencji bądź za pośrednictwem formularza udostępnionego na Platformie Usług Elektronicznych ARiMR (PUE) na stronie internetowej Agencji.

Wniosek o przyznanie pomocy może dotyczyć kilku umów ubezpieczenia.

PRYZNANIE i WYPŁATA POMOCY:

Obsługa wniosków o przyznanie pomocy odbywa się w trybie KPA. Decyzja administracyjna o przyznaniu pomocy wydawana jest w terminie **2 miesięcy** od dnia upływu terminu składania wniosków o przyznanie pomocy.

Wypłata pomocy następuje w **terminie 30 dni** od dnia, w którym decyzja o przyznaniu pomocy stała się ostateczna na rachunek producenta rolnego wskazany przez niego w ewidencji producentów. (Nie składa się wniosku o płatność.)

Producent rolny jest zobowiązany poinformować Agencję na piśmie:

1. każdej zmianie danych zawartych we wniosku o przyznanie pomocy w terminie 7 dni od dnia zaistnienia tej zmiany;
2. wygaśnięciu stosunku ubezpieczenia w terminie 7 dni od dnia tego wygaśnięcia.

W przypadku wygaśnięcia stosunku ubezpieczenia przed upływem okresu, na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, i otrzymania przez producenta rolnego od ubezpieczyciela zwrotu części składki z tytułu ubezpieczenia producent rolny zwraca pomoc w kwocie proporcjonalnej do kwoty zwróconej składki w terminie 30 dni od dnia otrzymania należności od ubezpieczyciela.

Nie jest możliwe ani wstąpienie do toczącego się postępowania na miejsce producenta rolnego ubiegającego się o przyznanie pomocy ani przyznanie pomocy następcy prawnemu producenta rolnego, któremu przyznano pomoc, albo nabywcy gospodarstwa lub jego części, albo przejmującemu posiadanie gospodarstwa lub jego części.

➤ **Wsparcie dla pszczelarzy z PS WPR 2023-2027 – nabory od 24 października do 22 listopada 2024 r.**

Ogłoszenie Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o naborach wniosków o przyznanie pomocy finansowej dla interwencji w sektorze pszczelarskim: I.6.1-I.6.7 w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ogłasza nabory wniosków o przyznanie pomocy finansowej w zakresie następujących interwencji:

- 1) I.6.1 „Interwencja w sektorze pszczelarskim – wspieranie podnoszenia poziomu wiedzy pszczelarskiej”;
- 2) I.6.2 „Interwencja w sektorze pszczelarskim – inwestycje, wspieranie modernizacji gospodarstw pasiecznych”;
- 3) I.6.3 „Interwencja w sektorze pszczelarskim - wspieranie walki z warrozą produktami leczniczymi”;
- 4) I.6.4 „Interwencja w sektorze pszczelarskim – ułatwienie prowadzenia gospodarki wędrowniej”;
- 5) I.6.5 „Interwencja w sektorze pszczelarskim - pomoc na odbudowę i poprawę wartości użytkowej pszczół”;
- 6) I.6.6 „Interwencja w sektorze pszczelarskim – wsparcie naukowo-badawcze”;
- 7) I.6.7 „Interwencja w sektorze pszczelarskim – wspieranie badania jakości handlowej miodu oraz identyfikacja miodów odmianowych”.

1. Nazwa podmiotu właściwego w sprawie o przyznanie pomocy

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

2. Przedmiot naboru wniosków o przyznanie pomocy

1) Interwencja I.6.1 - wspieranie podnoszenia poziomu wiedzy pszczelarskiej:

Wnioski o przyznanie pomocy finansowej można składać na realizację operacji polegających na organizacji szkolenia o tematyce:

- a) prowadzenie gospodarki pasiecznej;
- b) choroby pszczół i ich zwalczanie oraz zapobieganie;
- c) biologia rodziny pszczoł;
- d) pożytki i produkty pszczoł;
- e) marketing i pozycjonowanie na rynku produktów;
- f) ekonomika gospodarki pasiecznej;
- g) wędrowna gospodarka pasieczna;
- h) innej – o ile zakres szkolenia o tematyce innej niż powyższe nie przekracza 30% godzin szkoleniowych.

2) Interwencja I.6.2 - inwestycje, wspieranie modernizacji gospodarstw pasiecznych:

Wnioski o przyznanie pomocy finansowej można składać na realizację operacji polegających na zakupie nowego sprzętu pszczelarskiego, maszyn i urządzeń wykorzystywanych na potrzeby gospodarki pasiecznej:

- a) miodarek,
- b) odstożników,
- c) dekrystalizatorów,
- d) stołów do odsklepiania plastrów,
- e) suszarek do suszenia obnóży pyłkowych,
- f) topiarek do wosku,
- g) urządzeń do kremowania miodu,

- h) refraktometrów,
- i) wózków ręcznych do transportu uli,
- j) wialni do pyłku,
- k) uli lub ich elementów,
- l) krat odgradowych i innych izolatorów ramkowych,
- m) urządzeń do omiatania pszczół,
- n) poławiaczy pyłku,
- o) sprzętu do pozyskiwania pierzgi,
- p) wag pasiecznych,
- q) ramek ulowych,
- r) kamer cyfrowych/fotopułapek.

3) Interwencja I.6.3 - wspieranie walki z warrozą produktami leczniczymi:

Wnioski o przyznanie pomocy finansowej można składać na realizację operacji polegających na zakupie:

- a) produktów leczniczych weterynaryjnych warzobójczych,
- b) produktów leczniczych do walki z warrozą, zawierających substancje czynne wymienione w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 również w przypadku pasiek, których właściciele posiadają certyfikat produkcji ekologicznej, o której mowa w art. 35 ust. 1 tego rozporządzenia.

4) Interwencja I.6.4 - ułatwienie prowadzenia gospodarki wędrownej:

Wnioski o przyznanie pomocy finansowej można składać na realizację operacji polegających na zakupie nowego sprzętu, maszyn i urządzeń wykorzystywanych na potrzeby gospodarki wędrownej:

- a) przyczep (lawet) do przewozu uli;
- b) urządzeń dźwigowych do załadunku i rozładunku uli;
- c) wag pasiecznych;
- d) elektryzatorów (pastuchów elektrycznych);
- e) lokalizatorów GPS uli;
- f) ładowarek, mini ładowarek oraz innych wózków samojezdnych umożliwiających załadunek i rozładunek uli.

5) Interwencja I.6.5 - pomoc na odbudowę i poprawę wartości użytkowej pszczół:

Wnioski o przyznanie pomocy finansowej można składać na realizację operacji polegających na zakupie:

- a) matek pszczelich pochodzących z linii hodowlanych, dla których prowadzone są księgi lub rejestry, z pasiek hodowlanych, w których prowadzona jest ocena przez podmiot upoważniony przez ministra właściwego do spraw rolnictwa,
- b) odkładów lub pakietów pszczelich z matkami pszczelimi pochodzącymi z linii hodowlanych, dla których prowadzone są księgi i rejestry, z pasiek hodowlanych, w których prowadzona jest ocena przez podmiot upoważniony przez ministra właściwego do spraw rolnictwa,
- c) odkładów lub pakietów pszczelich, od producentów, którzy uzyskali rekomendację związków lub zrzeszeń pszczelarzy, gwarantujących między innymi, że matki pszczele w pakietach i odkładach pszczelich pochodzą z linii hodowlanych, dla których prowadzone są księgi lub rejestry.

6) Interwencja I.6.6 - wsparcie naukowo-badawcze:

Wnioski o przyznanie pomocy finansowej można składać na realizację operacji polegających na obsłudze i realizacji pracy naukowo-badawczej o tematyce związanej z:

- a) zdrowiem pszczół,
- b) jakością produktów pszczelich,
- c) innowacjami w gospodarce pasiecznej.

7) Interwencja I.6.7 - wspieranie badania jakości handlowej miodu oraz identyfikacja miodów odmianowych:

Wnioski o przyznanie pomocy finansowej można składać na realizację operacji polegających na zakupie:

- a) analiz fizyko-chemicznych miodu, określonych w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 października 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie jakości handlowej miodu (Dz. U. z 2003 r. Nr 181 poz. 1773, z późn. zm.),
- b) analizy pyłkowej miodu.

W ramach ww. rodzajów interwencji w roku pszczelarskim 2025 będą kwalifikowalne koszty ponoszone od dnia 16 października 2024 r.

3. Podmioty uprawnione do ubiegania się o przyznanie pomocy

1. Wnioski o przyznanie pomocy mogą składać:

1) Interwencja i 6.1:

I. Organizacja pszczelarska, działająca w formie:

- a) związków pszczelarskich;
- b) stowarzyszeń pszczelarzy;
- c) zrzeszeń pszczelarzy;
- d) spółdzielni pszczelarskich;

II. Jednostka doradztwa rolniczego.

2) Interwencja i 6.2:

I. Pszczelarze, producenci produktów pszczelich,

II. Organizacje pszczelarskie w imieniu pszczelarzy, działające w formie:

- a) związków pszczelarskich;
- b) stowarzyszeń pszczelarzy;
- c) zrzeszeń pszczelarzy;
- d) spółdzielni pszczelarzy;
- e) grup producentów rolnych – w zakresie działalności pszczelarskiej.

3) Interwencja i 6.3:

I. Organizacje pszczelarskie w imieniu pszczelarzy działające w formie:

- a) związków pszczelarskich;
- b) stowarzyszeń pszczelarzy;
- c) zrzeszeń pszczelarzy;
- d) spółdzielni pszczelarzy;
- e) grup producentów rolnych – w zakresie działalności pszczelarskiej.

4) Interwencja I.6.4:

I. Pszczelarze, producenci produktów pszczelich.

5) Interwencja i 6.5:

I. Organizacje pszczelarskie w imieniu pszczelarzy działające w formie:

- a) związków pszczelarskich;
- b) stowarzyszeń pszczelarzy;
- c) zrzeszeń pszczelarzy;

- d) spółdzielni pszczelarzy;
- e) grup producentów rolnych – w zakresie działalności pszczelarskiej.

6) Interwencja i 6.6:

I. Jednostka naukowo-badawcza zajmująca się tematyką pszczelarską, która w okresie 5 lat poprzedzających złożenie wniosku o przyznanie pomocy opublikowała (lub jej etatowi pracownicy naukowcy opublikowali) w czasopiśmie naukowym publikację z zakresu pszczelarstwa lub rynku miodu.

7) Interwencja i 6.7:

I. Pszczelarze, producenci produktów pszczelich.

2. w zakresie Interwencji I.6.2, I.6.3 i I.6.5 – jeżeli wniosek o przyznanie pomocy składa organizacja pszczelarska to pszczelarz w nim zgłoszony, w danym roku pszczelarskim może ubiegać się o pomoc za pośrednictwem tylko jednej organizacji pszczelarskiej.

4. Termin i sposób składania wniosków

1) wnioski o przyznanie pomocy finansowej w ramach interwencji I.6.1 - I.6.7 objętych niniejszym ogłoszeniem można składać w terminie **od dnia 24 października 2024 r. do dnia 22 listopada 2024 r.**

2) wnioski o przyznanie pomocy finansowej, o których mowa w pkt 1 można składać wyłącznie drogą elektroniczną za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji, poprzez Platformę Usług Elektronicznych ARiMR (PUE).

5. Szczegółowe warunki przyznania pomocy finansowej w ramach interwencji w sektorze pszczelarskim objętych niniejszym ogłoszeniem określa Regulamin naborów wniosków o przyznanie pomocy finansowej dla interwencji w sektorze pszczelarskim (I.6.1-I.6.7) na rok pszczelarski 2025 w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, opublikowany na stronie Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa: otwórz.

➤ Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu – nabór w 2024 r.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ogłasza¹ nabór wniosków o przyznanie pomocy realizowany w 2024 r. w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023 – 2027 dla interwencji **I.10.4 „Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu”**.

1. Nazwa podmiotu właściwego w sprawie o przyznanie pomocy

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

2. Przedmiot naboru wniosków o przyznanie pomocy

1) Pomoc przyznaje się na operacje mające na celu ograniczenie presji produkcji rolnej na zasoby środowiska naturalnego lub klimat albo pozwalających przystosować się do zmian klimatu;

2) w ramach interwencji będą wspierane operacje, które nie zostały rozpoczęte wcześniej niż w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy;

3) w ramach interwencji wsparciu będą podlegały operacje zmierzające do:

- a. ograniczenia zużycia środków ochrony roślin lub
- b. poprawy efektywności wykorzystania nawozów, lub
- c. ograniczenia emisji zanieczyszczeń, w tym gazów cieplarnianych i odorów, lub
- d. poprawy gospodarowania wodą, lub
- e. zwiększenia sekwestracji węgla lub bioróżnorodności gleby, lub

- f. adaptacji do zmian klimatu oraz ograniczenia oddziaływania niekorzystnych warunków pogodowych.

3. Podmioty uprawnione do ubiegania się o przyznanie pomocy

1) w ramach naboru, o przyznanie pomocy będzie mógł ubiegać się rolnik będący osobą fizyczną lub prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, bądź wspólnicy spółki cywilnej prowadzący działalność rolniczą w ramach spółki cywilnej, jeżeli spełnia następujące warunki:

- a. jest posiadaczem, co najmniej od dnia złożenia WOPP, gospodarstwa, które ma powierzchnię UR nie większą niż 300 ha;
- b. prowadzi w gospodarstwie działalność rolniczą w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej co najmniej od dnia złożenia WOPP i działalność ta nie jest prowadzona wyłącznie w celach naukowo-badawczych;
- c. w dniu złożenia WOPP ma ukończone 18 lat – w przypadku osoby fizycznej lub wspólnika spółki cywilnej będącego osobą fizyczną;
- d. posiada numer identyfikacyjny w ewidencji producentów, nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- e. odbył szkolenie przeprowadzone przez wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego z zakresu „Zrównoważonego gospodarowania zasobami naturalnymi, takimi jak woda, gleba, powietrze, klimat” w kontekście wdrażania interwencji PS WPR na lata 2023–2027 „Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu” przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy lub zobowiąże się do jego odbycia przed dniem złożenia wniosku o płatność.

2) o przyznanie pomocy będzie mogła ubiegać się grupa rolników. Grupę rolników stanowi co najmniej trzech rolników będących osobami fizycznymi, jeżeli każdy z nich spełnia warunki podmiotowe określone w pkt 1) oraz jeżeli zawarli między sobą na piśmie, umowę grupy rolników, na wzorze udostępnionym przez ARiMR, której czas trwania nie może być krótszy niż 7 lat od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy.

4. Kwota pomocy, o którą można się ubiegać

1) Maksymalna wysokość pomocy udzielona beneficjentowi w ramach I.10.4 „Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu”, w okresie realizacji Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej wynosi **200 000 zł**;

2) Pomoc przyznaje się:

1) w formie:

– refundacji części kosztów kwalifikowalnych poniesionych przez beneficjenta – w przypadku inwestycji, o których mowa w § 3 ust. 20 pkt 2–5 oraz ust. 21 Regulaminu naboru wniosków o przyznanie pomocy w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 dla interwencji I.10.4 Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu dla naboru realizowanego 2024 roku (dalej Regulamin) oraz w przypadku kosztów ogólnych o których mowa w § 3 ust. 27 w ramach inwestycji o których mowa w § 3 ust. 20 Regulaminu;

– zryczałtowanej ustalonej według kosztów jednostkowych – w przypadku inwestycji polegających na budowie nowych:

- a) zbiorników do przechowywania nawozów naturalnych płynnych,
- b) płyt do gromadzenia i przechowywania nawozów naturalnych stałych;

2) rolnikowi w wysokości do 65% kwoty stanowiącej sumę:

- a) iloczynów kosztów jednostkowych, o których mowa w § 3 ust. 13 pkt 1 Regulaminu, oraz odpowiednio pojemności zbiornika do przechowywania nawozów naturalnych płynnych lub powierzchni płyty do gromadzenia i przechowywania nawozów naturalnych stałych,
- b) kosztów kwalifikowalnych – w przypadku pozostałych inwestycji, o których mowa w § 3 ust. 20 pkt 2–5 oraz ust. 21 Regulaminu,
- c) kosztów ogólnych stanowiących nie więcej niż 10% sumy iloczynów kosztów jednostkowych, o których mowa w lit. a, oraz pozostałych kosztów kwalifikowalnych, o których mowa w lit. b;
- 3) grupie rolników w wysokości do 80% kosztów kwalifikowalnych – w przypadku inwestycji polegających na zakupie maszyn lub urządzeń wykorzystywanych do produkcji rolniczej oraz inwestycji niematerialnych o których mowa w § 3 ust. 21 Regulaminu.

5. Termin i sposób składania wniosków

- 1) Wnioski o przyznanie pomocy można składać w terminie **od dnia 23 października 2024 r. do dnia 20 listopada 2024 r.** włącznie.
- 2) Wnioski o przyznanie pomocy można składać wyłącznie drogą elektroniczną za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji, poprzez Platformę Usług Elektronicznych ARiMR (PUE).

6. Szczegółowe warunki przyznania pomocy w ramach interwencji I.10.4 Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu, objętych niniejszym ogłoszeniem, określa „Regulamin naboru wniosków w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 dla interwencji I.10.4 Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu” dla naboru realizowanego w 2024 r. opublikowany na stronie Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o przyznanie pomocy – otwórz.

7. Ogólna pula środków przeznaczona na interwencję I.10.4 Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu, w ramach naboru objętego niniejszym ogłoszeniem Limit środków finansowych, do którego ARiMR może przyznać pomoc w ramach naboru wynosi **929 532 849 zł.**

- **Bioasekuracja - refundacja do 100% wydatków poniesionych przez hodowcę trzody chlewnej**

Obecnie traw weryfikują wniosków w ramach powyższego naboru który odbył się od 3 do 26 lipca 2024 r. do Biura Powiatowego ARiMR w Kraśniku wpłynęło 18 wniosków.

Pomoc skierowana jest do producenta rolnego

w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności:

- który prowadzi gospodarstwo w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 11 marca 2004r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt,
- który utrzymuje w gospodarstwie, o którym mowa powyżej zwierzęta gospodarskie z gatunku świnia (*Sus scrofa*).

Pomoc udzielana jest w formie refundacji wydatków dla producentów rolnych będących rolnikami ryczałtowymi w rozumieniu przepisów o podatku od towarów i usług - według ceny brutto, a dla pozostałych producentów rolnych - według ceny netto, poniesionych w okresie od 01.01.2024 r. do 26.07.2024 r., na:

- zakup mat dezynfekcyjnych,
- zakup sprzętu do wykonywania zabiegów dezynfekcyjnych, dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych oraz produktów biobójczych, środków dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych,
- zakup odzieży ochronnej i obuwia ochronnego,
- zabezpieczenie budynków, w których utrzymywane są świnie, przed dostępem zwierząt domowych,
- przebudowę lub remont pomieszczeń w celu utrzymywania świń w gospodarstwie w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach mających oddzielne wejścia oraz niemających bezpośredniego przejścia do innych pomieszczeń, w których są utrzymywane inne zwierzęta kopytne – w przypadku gospodarstwa, w którym utrzymuje się średniorocznie nie więcej niż 50 sztuk świń.

Do wniosku, dołącza się:

- faktury lub ich kopie, rachunki wystawione zgodnie z odrębnymi przepisami lub ich kopie lub kopie umów zlecenia lub umów o dzieło, dotyczące poniesionych wydatków wraz z dowodami zapłaty potwierdzającymi poniesienie tych wydatków w okresie od dnia 01.01.2024 r. do dnia 26.07.2024 r.;
- oświadczenia albo zaświadczenia dotyczące pomocy de minimis lub pomocy de minimis w rolnictwie oraz informacje niezbędne do udzielenia tej pomocy, o których mowa w art. 37 ust. 1 pkt 1 lub ust. 2 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

➤ **Pomoc dla KGW na realizację celów określonych w ustawie. Nabór 2024.**

Do 30.09.2024 r. Koła Gospodyń Wiejskich mogły składać wnioski o pomoc na realizację celów działalności kół określonych w ustawie o kołach gospodyń wiejskich.

Do Biura Powiatowego ARiMR w Kraśniku wpłynęło 68 wniosków na kwotę 574000 zł.

Koła gospodyń wiejskich wpisane do Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich mogły składać w biurach powiatowych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wnioski o przyznanie pomocy finansowej z budżetu państwa.

Nabór wniosków trwał do 30 września 2024 roku, ale nie dłużej niż do wyczerpania środków przeznaczonych na realizację ww. programu.

Wnioski o przyznanie pomocy finansowej dla kół gospodyń wiejskich należało składać do kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa właściwego ze względu na siedzibę koła, na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Maksymalny limit wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na pomoc finansową dla kół gospodyń wiejskich w 2024 r. wynosi 130 mln zł.

Wysokość pomocy jest uzależniona od liczby członków ustalonej na dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy według danych wynikających z Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich.

W 2024 roku stawka pomocy wynosi:

- 8 000,00 zł, jeżeli koło gospodyń wiejskich liczy nie więcej niż 30 członków,

- 9 000,00 zł, jeżeli koło gospodyń wiejskich liczy od 31 do 75 członków,
- 10 000,00 zł, jeżeli koło gospodyń wiejskich liczy ponad 75 członków.

Do 31 grudnia 2024 r. otrzymaną pomoc należy wykorzystać (dokonać wydatków) na realizację zadań związanych z:

- działalnością społeczno-wychowawczą i oświatowo-kulturalną w środowiskach wiejskich;
- działalnością na rzecz wszechstronnego rozwoju obszarów wiejskich;
- rozwojem przedsiębiorczości kobiet;
- inicjowaniem i prowadzeniem działań na rzecz poprawy warunków życia i pracy kobiet na wsi;
- upowszechnianiem i rozwijaniem form współdziałania, gospodarowania i racjonalnych metod prowadzenia gospodarstw domowych;
- reprezentacją interesów środowiska kobiet wiejskich wobec organów administracji publicznej;
- rozwojem kultury ludowej, w tym w szczególności kultury lokalnej i regionalnej.
- Następnie, najpóźniej do dnia 31 stycznia 2025 r., do Kierownika Biura Powiatowego ARiMR, należy przedłożyć sprawozdanie z wydatkowania pomocy.

➤ **Działanie M17 Zarządzanie ryzykiem - dopłaty do składek ubezpieczenia od strat spowodowanych chorobami zwierząt**

W bieżącym roku odbyły się dwa nabory od 18 stycznia - 15 marca 2024 r. oraz od 1 sierpnia - 30 sierpnia 2024 r. łącznie do Biura Powiatowego ARiMR w Kraśniku wpłynęło 6 wniosków.

Warunki przyznania pomocy:

O przyznanie pomocy może starać się producent rolny, który m.in.:

- posiada numer identyfikacyjny nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności,
- jest posiadaczem samoistnym lub zależnym nieruchomości, na której prowadzi działalność rolniczą w zakresie produkcji drobiu, bydła lub świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- w ramach prowadzonej działalności rolniczej posiada umowę ubezpieczenia drobiu, bydła lub świń od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych salmonellą (okres objęty ubezpieczeniem rozpoczynający się nie wcześniej niż w dniu 1 kwietnia 2022 r.), z której wynika, że ubezpieczył co najmniej:

- 1000 sztuk kurcząt rzeźnych lub
- 1000 sztuk gęsi rzeźnych, lub
- 1000 sztuk indyków rzeźnych, lub
- 1000 sztuk drobiu nieśnego, lub
- 4 sztuki bydła, lub
- 14 sztuk świń;

- zapłacił składkę z tytułu ubezpieczenia wynikającą z umowy ubezpieczenia a w przypadku gdy zgodnie z umową ubezpieczenia składka ma być opłacana w ratach -

zapłacił wszystkie raty wynikające z tej umowy ubezpieczenia z terminem płatności do dnia złożenia wnioskuo przyznanie pomocy,

- temu producentowi rolnemu nie przyznano na podstawie odrębnych przepisów dopłaty do składki z tytułu ubezpieczenia wynikającej z umowy ubezpieczenia,

W przypadku producenta rolnego podlegającego wpisowi do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1467 z późn. zm.), pomoc jest przyznawana, jeżeli poza ww. warunkami, producent rolny jest wpisany do tego rejestru co najmniej od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.

W przypadku przedsiębiorcy zagranicznego będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną posiadającą zdolność prawną, który wykonuje działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach oddziału, pomoc jest przyznawana jeżeli poza ww. warunkami, jego oddział jest wpisany do rejestru przedsiębiorców w KRS co najmniej od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.

W przypadku producenta rolnego będącego wspólnikiem spółki cywilnej pomoc jest przyznawana, jeżeli numer identyfikacyjny został nadany spółce, a ponadto gdy:

- nieruchomości, na której jest prowadzona działalność rolnicza w zakresie produkcji drobiu, bydła lub świń, stanowi przedmiot najmu, dzierżawy, użyczenia albo producent rolny ma inny tytuł prawny do władania tą nieruchomością co najmniej od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia,
- w ramach umowy spółki cywilnej jest prowadzona działalność rolnicza w zakresie produkcji drobiu, bydła lub świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- każdy ze wspólników będący osobą prawną podlegający wpisowi do rejestru przedsiębiorców w KRS, z wyłączeniem przedsiębiorcy zagranicznego będącego osobą prawną, albo będący spółką osobową w rozumieniu art. 4 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych jest wpisany do tego rejestru co najmniej od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia,
- oddział każdego przedsiębiorcy zagranicznego będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną posiadającą zdolność prawną, który wykonuje działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach tego oddziału i podlega wpisowi do rejestru przedsiębiorców w KRS, jest wpisany do tego rejestru co najmniej od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.

Forma i wysokość pomocy:

Pomoc przyznaje się w formie dopłaty do składki z tytułu ubezpieczenia drobiu, bydła lub świń od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych salmonellą na okres objęty ubezpieczeniem rozpoczynający się nie wcześniej niż w dniu 1 kwietnia 2022 r.

Pomoc przyznawana jest w wysokości 70% zapłaconej kwoty składki z tytułu ubezpieczenia, jeżeli z umowy ubezpieczenia wynika, że wypłata odszkodowania nastąpi w przypadku wystąpienia szkód w wysokości przekraczającej 20% wyrażonej w złotych wartości:

- średniej rocznej produkcji ubezpieczanych zwierząt z trzech ostatnich lat poprzedzających rok, w którym została zawarta umowa ubezpieczenia, albo z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym została zawarta umowa ubezpieczenia, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej wartości produkcji,

ustalanej na podstawie danych rachunkowych lub dokumentów potwierdzających wartość prowadzonej produkcji drobiu, bydła lub świń w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej, albo

- produkcji drobiu, bydła lub świń zadeklarowanej w umowie ubezpieczenia przez producenta rolnego – w przypadku, gdy działalność rolnicza w zakresie produkcji drobiu, bydła lub świń nie była prowadzona w okresie poprzedzającym rok zawarcia umowy ubezpieczenia.

Wniosek o przyznanie pomocy:

Wniosek o przyznanie pomocy składa się do kierownika biura powiatowego Agencji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta rolnego wskazane w ewidencji producentów, o której mowa

w przepisach o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.

Wniosek o przyznanie pomocy składa się na formularzu udostępnionym przez Agencję na stronie internetowej. Można go złożyć osobiście lub przez osobę upoważnioną, przesyłką nadaną w placówce pocztowej operatora wyznaczonego lub pocztą kurierską. Wniosek o przyznanie pomocy może być również złożony w formie dokumentu elektronicznego na elektroniczną skrzynkę podawczą Agencji bądź za pośrednictwem formularza udostępnionego na Platformie Usług Elektronicznych ARiMR (PUE) na stronie internetowej Agencji.

Wniosek o przyznanie pomocy może dotyczyć kilku umów ubezpieczenia.

Przyznanie i wypłata pomocy:

Obsługa wniosków o przyznanie pomocy odbywa się w trybie KPA. Decyzja administracyjna o przyznaniu pomocy wydawana jest w terminie 2 miesięcy od dnia upływu terminu składania wniosków o przyznanie pomocy.

Wypłata pomocy następuje w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o przyznaniu pomocy stała się ostateczna na rachunek producenta rolnego wskazany przez niego w ewidencji producentów. (Nie składa się wniosku o płatność.)

➤ Pomoc dla pszczelarzy do przezimowanych rodzin pszczelich - Nabór 2024

Od 1 kwietnia do 31 maja 2024 r. ARiMR przyjmowała wnioski o pomoc finansową dla pszczelarzy do przezimowanych rodzin pszczelich do Biura Powiatowego ARiMR w Kraśniku wpłynęło 307 wniosków na kwotę 506250 złotych.

To był już czwarty taki nabór realizowany przez ARiMR.

Wsparcie ma charakter pomocy de minimis w rolnictwie.

O środki finansowe z budżetu państwa, podobnie jak w latach ubiegłych, mogli ubiegać się pszczelarze prowadzący działalność nadzorowaną w zakresie utrzymywania pszczół wpisani do rejestru prowadzonego przez Powiatowego Lekarza Weterynarii oraz posiadający numer ewidencji producentów nadany przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Jeżeli hodowca pszczół chce otrzymać pomoc, a nie jest zarejestrowany w ARiMR, musi wystąpić o nadanie numeru ewidencyjnego najpóźniej w dniu składania wniosku o wsparcie.

Dofinansowanie wyniosło 50 zł do każdej przezimowanej rodziny pszczelej.

Pula środków na tę pomoc wyniosła 80 mln zł.

➤ **Rejestr upraw**

Pozwala on na wyszukanie:

- gatunku upraw (dostępnych jest 330 pozycji),
- powierzchni danej uprawy lub grupy upraw (np. warzywa)

dla wybranej lokalizacji (WOJEWÓDZTWO, POWIAT, GMINA, TERYT GMINY) lub całego kraju.

Każdy podmiot, bez względu na formę prawną, ma możliwość bez konieczności posiadania indywidualnie nadanego loginu i hasła, przeglądu i pobrania danych z przedmiotowego rejestru (dane można pobrać do pliku CSV), w którym obecnie znajdują się dane od rok 2020 (dane podlegają aktualizacji).

Przekazane narzędzie stanowi odpowiedź na liczne pytania, kierowane zarówno z instytucji publicznych, jak i od osób fizycznych a dotyczące struktury upraw opartej na podstawie danych z deklaracji we wnioskach obszarowych.

<https://rejestrupraw.arimr.gov.pl/>

Szczegółowe informacje dotyczące wszystkich działań obsługiwanych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dostępne są na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/arimr> jak i również w punkcie obsługi klienta w Biurze Powiatowym w Kraśniku.

Z poważaniem